

THEODORI BEZAE VE-
ZELII POEMATA.

L V T E T I A E.

Ex officina Conradi Badij sub prelo Asensiano, e
regione gymnasij D. Barbaræ.

M. D. X L V I I I.

Cum privilegio Senatus ad triennium.

Vos docti docta præcincte tempora lauro:
Mi satis est illam sel tetigisse manu.

THEODORVS BEZAVEZELIVS

Melchiori Volmario Heluetio præceptoris suo S. P. D.

ET SI totum hoc scribendi genus à multis & gravibus & eruditis hominibus reprehendi solet, nūquam tamen hoc à me potui impetrare, ut in eo excolendo operam aliquam nō ponerem: siue ita cogente animi impetu quodam, siue quid hanc exercandi styli speciem nunquam uel inutilem esse putauī. Ad hæc accessit grauissima iudicij tui autoritas, que quidē uantitū apud me potuit, ut simulatque ex ijs literis quas ad me Tubinga dedisti, hæc nostra intellexi tibi & Iacobimo Camerario mirum in modum probari, nihil habuerim antiquius, quam ut ea in unum uelut corpus congererem: ratus nūrum in eo me à sanis hominibus reprehensum non iri, in quo uestram sententiam atque suasionem sequitur esse. Adibitis igitur in consilium amicis, quorum & ingenium & iudicium in huiusmodi rebus singulare sèpē iam antea expertus eram, decepti que demum his paucis uerbis, qui & minus inculti & paulò uelut maturiores uisi sunt, hunc tandem libellum confeci. Quem ego quidē et si ab initio nemini dedicare constitueram, quod leuius quiddā esse uidetur quam ut ullius uel infiniti hominis nomen præferre deberet, mutato tamen consilio, tibi commendare non dubitauī, partim ut eius rei patrocinium suscipias, cuius tu mihi author suispi præcipius: partim uero ut, quum uni tibi plus debeat quam cæteris omnibus, meam erga te obseruantiam aut potius pietatem hoc munusculo testarer. Nec enim deerant permulti, quos uel dignitatis gratia, uel affinitatis, uel amicitiae, possem diligere, quibus etiā

a. q.

hoc qualecunque officij genus non ingratum uideri potuisse scio. sed ut si cognoscet quae tua in me confene beneficia, non dubito quin Volmarium quanuis externum hominem, sibi præferri debuisse fateantur. Quod siquid in nobis uel artem requisierint uel naturam, per me id illis uero facere licabit, dummodo id omne quod in me fuit, præstissime me intelligent: nec tam ab ingenio uel diligentia tam parum posse, ut istis longè maiora, et studioso homine digniora non audeā pollicari. Vale. Lutetiae, VII. CAL. IUL. qui dies est mihi natalis.

ERRATA.

pag.	ver.	
18.	2. pūs:	pūs:
22.	30 virtus	virtus,
	fallax:	fallax
23.	15. Antonij	Antoni
24.	4. est platea?	platea est?
27.	12. Candida,	Candida?
28.	2. dicam,	dicam?
35.	14. illius	ullius
33.	28. Nymphas	lymphas
34.	23. sex versus quorū hec sūt initia, Fallor, Dissimilēmque, vel quōd, et tibi, vel quum, Displiuit. Lege hoc ordine, vel quōd, Et tibi, vel quum, Displiuit, Fallor, Dissimilēmque.	fuit.
44.	17. fuit?	consensura.
55.	29. consensura.	consensura.
59.	20. Iſſe	Iſſe
61.	17. In eundem.	IN P H I L A E N V M.
87.	8. Beſæi.	Beſæi.
87.	10. ô tenelle!	ô tenelle
69.	17. ſterilem:	ſterilem
99.	6. Margherete	Margarete, et ſic deinceps.

T H E O D O R I E E Z A E V E Z E L I I
P O E M A T A.

E X S Y L V A R V M L I B R O .

D E S C R I P T I O P. D E-
cū patris, qui se C O s. deuouit pro
legionum salute, bello cum Latinis ad
Vesperim gesto: De quo Liuius lib. 8. ab
Vrbe cond.

S Y L V A P R I M A.

A M Romana acies uerti, iam cedere lœvo
I Cœperat in cornu uirtus Romana, nec ullum
S ubsidium est, retróque omnis spes lapsa referri,
Q uū geminas Decius tendens ad sidera palmas,
Q uō ruitis? dixit, quō uirtus præsca recessit?
V nde fuga hæc? unde iste timor? nos cedere notis
H ostibus, et toties uictis dare terga Latinis?
A t moueat iurata fides, sancti que Senatus
I mperium, moueantque foci, moueantque penates.
D ixerat. interea premit undique feruidus hostis:
D eserta fugiunt trepidi statione Quirites.
I lle autem intrepidus, quos Consul sistere uoce
N on potui, dixit, reuocabo morte: sacrati
M e dudum hoc Vates monuere, ie cīrque recīsum.
E ergo agg' sacrorum ð custos, concepta profare
C armina, Romanis Consul sit uictima, nostro
S anguine queratur uictoria, sanguine nostro
P lacentur sciem Mānes, placetur Erynnis.

a.ij.

Mox igitur praetextam armis imponere iussus,
 V elatusque caput, mentoque innixus, et mis
 S ubiecto pedibus telo, imperterritus heros
 His se deuouit uerbis praefante ministro:
 Iane, et tu custos Capitoli Iuppiter, audi,
 Et gemini Romæ authores, Manorsque Quirinæque,
 Et reliqua in nostris notissima numina fæs.
 Vos etiam ò Mânes, Decium hæc audite precantem:
 Si qua premis patriam inuidia, et nunc uncere Româ
 Crimina siqua uetani, tandem deponite, quæso,
 Inuidiam ò Diui, Decius luat omnia solus.
 Seruetur patria incoluis, pulsique Latino,
 Sublimes ducant Romanus ex hoste triumphos,
 Interrea, Collegi, aciem, patriamque tuere:
 Indubiam ipse fero mortemque fugamque Latinis.
 Desierat, faciem lux protinus occupat ingens,
 Quialis post noctis tenebras quum Thetide Phœbus
 Deserta illustrat splendenti lumine terras:
 Talis hic insiliens in equum sublimus, habenias
 Laxat, et in medios uolat imperterritus hostes.
 Illum fulgentemque armis, cinctuque Gabino,
 Ipse admiratur Veseris, miratur et ipse
 Iuppiter, et lauum tonat, auditu omne læti
 Prospiciunt Romani omnes, oculisque sequuntur,
 Atque hominem esse negant Deciu. iam terga Latinus
 Vertit, et aduentu unius mutata repente
 Sors omnis, redeunt acier, animusque receptis
 Instanti uictori uicti, tandemque feroes
 Romanus pellit, Decio moriente, Latinos.

MORS CICERONIS, EX LIB.

historiarum Liuij C. X. & Vitis Plutarchi, & Valer. Max.

SYLVA II.

Rgo ut uenturum rabiem, pelagiique furorem
Endomitum aspexit, fratis heu poecatur, inquit,
 Poscitur infelix Cicero: conuertite uela,
Et me uscinae moriuerum reddue ripæ.
Salicet has grates gladijs crepta tuorum
 P atria perfolues moriar, sic numina diuûm,
Sic uolueré dei, fernata ut Consul in urbe
 T ullius intereat, nec plura effatus, ab imo
 C orde trahem genitus memoratæ ad nomina Romæ,
 I mbre oculos, lachrymisque genas impletuit abortis.
At licet affiduis exercita turba periclus,
 I nuiti lachrymas naute tenuere, disque
 O bnixi sœuos pelagi transcedere fluctus,
 O mnia laxarunt iratis carbas a uentis,
Et tandem incolumen statuerunt littore proram.
 Desendit mœstus Cicero, multoque labore
 M embras trahit confecta senex, simul undique magna
 C ircumstabat herum seruorum turba, periclus
 N ec nimium stupefacta suis, nec tempore duro
 P ollicitam fractura fidem: pars apparat enses,
 P ars domino assistit, cœcumque ambage uiarum
 L ecticæ impositum ducunt, si fallere sœuos
 A ntoni possint gladios, turbæque sequentis
 E uitare minas. Sic ibat Tullius ille,
 T ullius ille togæ princeps, magnique Senatus,

a.iiiij.

Q uum procul aduentare uiros, inimicique signa
 C onspicat, et stricto mortem procul ense minantem
 P oppilium, cuius quondam seruauerat ipse.
 F ortuna, uitamque rei, quum libera Roma
 O lim illum audiret, mirareturque tonantem.
 I am quoque sœnus adest, et poscit Herennius hostem.
 Q uid faciat? num forte manus pretendat inermes,
 A ut mercede petat ueniam? num flectere uerbis
 D efensi quondam conetur militis iras?
 H acc ætas uirtusque uetant, et pectore in alto
 F ixus amor patræ, Romæque cidentis imago.
 V ertite, ait, currus, plenis curratur habenis
 I mmeritam in mortem: me pridem nuncia Phœbi
 P oscit auiis, cæloque nouum coniungere ciuem
 I uppiter exoptat. Brutæ Cassique beatæ
 V iuite uos animæ. quod si non omnia nobis
 F ata nocent, forsitan nec nos moriemur multi.
 I am uixi mihi Roma satis, me uita uereri
 A éta uetar nigræ damnoſa obliuia mortis.
 O ccidite, at noscent uenturi cunctæ nepotes,
 AE ternamque dabunt morienti hæc funera uitam.
 I mmò (aut fallor ego, et frustra tibi Roma creatus
 A ugur eram quondam) non semper amica fauebit
 A ntoni Fortuna tibi, ciuesque peremptos
 T empus erit uictrix à te quo Roma reposcat.
 M e inuenit interea speratum inuisere cælum.
 Desierat iugulumque parans, immota tenebat
 O ra senex. illum properantem in fata nec ipsi
 A spiciunt equites læti, positoque furore,
 V t nudum uidere caput, canamque senectam,
 V ix tandem inuiti lachrymas tenuere cidentes,

SYLVAE.

9

Et penè è manibus gladij cecidere cruentis.
 Vnus torna gerens truculentus Herennius ora,
 Degeneres quid statiss?uit simul ensè superbo
 Colla secat, nec adhuc satiatur cæde; celestum
 Adiunxisse scelus sceleri iuuat. ergò disertis
 A usas Antoni uitam signare tabellis
 Cædit & ipse manus. morientem uidit ab alto
 Inuitus cælo Phœbus, pœaque refertur
 Nube caput texisse diu. fleuere cadentem
 Et siebunt Latiae eternam Graiaeque Camœnae.
 Felix animis uero Pitho (mirabile dictu)
 Suetilli quandam tum res tum uerba loquenti
 Suggerere, & suauis conspergere nocture lingua,
 Ut patuit iugulus, fugienti aufugit amico,
 Et terras, eheu nunquam redditura, reliquit.
 Poppilius uolat interea, truncoque relicto,
 Antoni portat sauis spectacula mensis.

NATALIA DOMINI.

SYLVA III.

Octem alius laudet misero que munus amanti
 Noptatum attulerit, facilemque ad uota puellam
 Rabuerit, ueteris fœcunda incendia flammæ,
 Ceteraque obsecenis olim cantata poëtis.
 At nos pars equidem cæli non infima uates,
 Nec diuinum animum ad turpes conuertite curas,
 Nec calamos adeò infami exercete labore.
 Intactas Helicona ferunt habitare puellas,
 Inque alias ardens, Musis est castus Apollo,

I nnupta est Pallas: uestris quæ numina sacris
 S ola placent. procul ergo Venus. procul este saeculi
 D elithæ pueri. castis tu casta Camœnis
 M ateries, ô Nox, esto, quæ Virginis olim
 V idisti in sacros aperiri uisera partus,
 V isera quæ cœli tempestatumque potentem
 G estauere Deum, tandemque illos a dedere
 H umanis cernendum oculis: tu conscientia partus
 P rima noui, tu nascentis primordia lucis
 L uce prior nox uidisti. te cœca uetusas
 A b nus immitio cœcāmque atra mque uocabat,
 I llius primos solis quæ senseris ortus,
 I pse accepta refert clarus cui lumina Titan,
 E t quæcunque micant splendentī sidera cœlo.
 T u teneri primos magistri prima puelli,
 T u primos cœli plausus, tu gaudia mundi
 A uidisti Nox ô felix, quum lacu solantum
 A d Domini cunas resonarent agmina fratribus,
 E t Domino totus nascenti applauderet orbis.
 T u uili impositum feno, stabuloque iacentem
 E s mirata simul, simul es miserrata puellum:
 T u quoque Pastorum pietatem et nescia fraudis
 P electorā mirata es, quum Tityrus inde relictais
 A currens gregibus, C H R I S T I natalia letus
 V iseret, hinc caderet Dametas, surgeret AEgon,
 D um cœlimonitis et clara uoce Deorum
 A ttorniti properant nascentem misere regem.
 Q uid castæ matris curus, immixtæque curis
 G audia commemorem edum tanto pignore, cœli
 C onsortem agnoscit se, natiūmque tuetur
 A nte pedes, nasci quem uix dum senserat ipsa

P arturiens pariēnsque simul, uirgōque parēnsque.
 A tu os intrea spatioſa per atria reges,
 A ut medios inter lūſus, turpique luparum
 I mmixti turbæ, infelix traducitis ænum,
 A ut ſaturo efflatis pigros ē pectore ſomnos,
 P rogenies indigna polo, quibus ipſe recuſat
 C ommitti D omnus naſcens, et natus abhorret.
 F œlices tenebræ, quanumuis clara diei
 L ux collata quibus, non lux, ſed opaca uidetur
 N ox potius nam certa diem ſua tempora claudunt,
 E t uicibus certis Phœbus ſurgitque cadietque.
 E ft quoque quum ingratæ uicinus ab orbe ſororis
 S ic prematur, nigra ut teſtus ferrugine uultum
 Q uod reliquias præbet, lumineque iubārque requirat.
 A t uobis tenebræ qui præbet lununa Titan
 P hosphorus ipſe ſibi eſt, et non finitus Horizon.
 S ed cur poſtremo Patres te mense locarunt,
 O nox, cui primæ acceptam refferre ſalutem
 E t decet etiā cur non hec inchoat annum
 N ox, quæ fœlicis ſpem nobis reddidit æui?
 S cilicet exactor quæ nox finire labores
 S pondet, et æternæ promittit munera pacis:
 I ure etiam exactum finire hec debuit annum.
 A dde quod hoc primum redituri tempore Phœbi
 S pem capimus, ductore Capro. iure ergo renectos
 V no mense duos olim memorare Vetus tas
 I nſtituit ſoles: iure ò Nox fausta, piorum
 R elligione Patrum, toto uigilariis in orbe,
 A plaus ſuque ſonans, ſed non tamen orgia qualem
 AE dere conſuerant, ebrio quum ſacra Lyæo
 I nsane facerent matres, atque æra ſondrene.

S eniuiri quondam ad Cybeles altaria Galli:
 Sed qualem decet esse virum, quis pectore in alto
 Mens habitat, celi patrium quem spirat amorem.
 Ipse equidem tibi sacra feram, Nox sacra, quotannis
 Solennesque preces addam, o Nox optima, nostris
 Materies nimium felix inuenta Camoenis.

P R A E F A T I O P O E T I C A I N D A-
 uidicos Psalmos quoſ pænitentiales vocant.

O R T E pererratis caelo, terraque, marique,
 F Ales amor sacras Indæe callidus urbes
 V isebat, pharetraque minax, flamatique gestam
 Tela manu: amque hospitium, sed emque petebat
 V entura nocti: dumque acres undique uer sat
 S æpe oculos, dubitata que etiam qua sede moretur,
 T andem ad Bersabes conuertit lumina formam,
 E t mox tam raras mortali in corpore dotes
 Miratus, uiridèque oculos, frontemque patentem,
 P urpureo que genas, pulchri et discrimina nasi,
 O s rosecum, et fluios per eburnea colla capillos,
 M armoreumque sinum, porrectaque brachia longe,
 E t teretes digitos: hec dum notat omnia, fertur
 Attonitus tacita secum sic uoce loquutus:
 Q uid uos cælorum formam, celerèque rotatus,
 S ydereoque ignes adeo, matrisque Diones
 L audatis, Superi, uulnus? quam barbara cæli
 L uminibus Virgo officiat: me ludere in istis
 F as oculis: iuuet hinc acres uibrare sagittas,
 H ec est digna deo sedes, procul ergo pharetræ
 E ste graves: sine arma procul, namque ista ministrante
 L umina tela nubi, lunataque porrigit arcum

V mbra supercilij,hinc regum Mauortia corda,
 Fallor ego,aut infans olim uicisse Cupido
 C redar,et haec uarias spargetur fama per urbes.
 D ixerat: et subito pharetraque arcuque relitis,
 A èreum sumit corpus (mirabile dictu)
 Corporeis tam rarum oculis,ut cernere nemo
 M ortalis possit,quantumuis cernat acutè.
 S ic induitus amor formosam hinc inde puellam
 O bseruat tacitus furtim,tandemque repertis
 S efe oculis infert,claroque in lumine condit.
 I lla deum sensit uenientem,et lœta recepto
 H ospite,nul præter Veneris iam cogitat artes:
 O mnibus arridet pulchræ sibi consueta formæ:
 N unc finit impexos extrema in fronte capillos
 L udere, nunc uaria discriminat arte uaganteis:
 I am celare sinum simulat,mammæque coeret,
 E t super obiectat tenuis uelamina tela:
 I am cunctas ostentat opes,colloque superba
 N udato,pulchra mentitur imagine diuam.
 I nterdum excultis illi qui stabat in hortis
 M armoreo insignis labro,se fontis in unda
 N uda lauat,ælerèque oculis iaculatur amores.
 Hanc igitur casu, uitreo quum fonte lauaret,
 I udeis Dauid qui tum regnabat in oris
 A spexit,ut nec cuiquam pietate secundus,
 Nec quoquam inferior uates,seu fundere dulce
 O re melos,digitis seu tangere plectra iunaret.
 Q uid non audet amor? Regis doctique pīque
 P rotinus excusso uiolauit lumina telo.
 A t pauidus tanto caligat lumine Dauid,
 E ce irrumpit amor dominus,sparsisque ueneno

S enibus,humenti iam calfacit ossa calore,
 E t uictor tandem infligit sub pectore uulnus:
 M en quoque uelta labat,flammis que oppressa fatiscit.
 I psé suū oblitus cæcas sub pectore flamas
 D audi alit, nec iam studijs incubbit honestis,
 N ec sibi iam querit sese quibus artibus ipse
 A fferat:hoc unum nocti que diu que labore
 S ollicitus uoluit magno,qua callidus arte
 E fficiat forma ut tandem potiatur amata.
 Q uid faciat blandis adiungit munera dicitis.
 P aret Bersabe,tantoque auctore peracta
 C ulpa placet:fauet incœptis Fortuna nefandis.
 Nec mora longa fuit,tumido mox addita uentri
 S arcina,sed nondum David sua gaudia credit
 P lena satis:res ipsa placet,crimènque probatur,
 A t metuit famam,di cique recusat adulter.
 A dde onus ignaro conceptum coniuge. quippe
 F orte aberat longè vridas, et tempore in illo
 P ro patriæ afflictæ rebus, publicaque salute
 T ractabat gladios miles:renovatur in urbem
 P rincipis imperio,paret,cæstris que relictais
 I ussus adest. Illum nec formosissima coniux,
 N ec nati traxere domum,sed principi aulam
 I ngreditur properans. simulato plurima uultu
 I nquirit David:quam tandem exercitus urbem
 O bsideat,quibus inclusus sit mœnibus hostis,
 E uentu quoniam pugnatum.singula pandit
 I lle, nec infelix nouit quād dira parentur.
 Q uippe,licet mensa exceptum,uinōque madentem,
 C oniugs ut spreuise thoras,aulaque manere
 A ssiduum uide David,iam tenset apertum
 O mnes celus,iam facta palam sua crimina credit.

Vix iugatur, sed recta, placet, capitique parantur
 Coniugis insidiae. Tam magnum est numen Amoris.
 Sicut ignorat leges cum matre Cupido.
 Iam nil iura ualent, nil magni iusta Tonantis,
 Experiisque fauor Diuini iam uictus amore
 Ipse odit se. ô semper nocitura uoluptas
 Ut transuersa rapis mortalia pectora tecum!
 Nox erat, et late carpebant omnia somnos,
 At uigil insano fraudes in pectore David
 Mille parat, calamum tandem poscitque tabellas,
 Et se de patriæ rebus dum scribere multa
 Verfatus simulat, uersa in contraria mente,
 Imperat ut pugnae situatur in ordine primus
 Vrias, primusque ruat moriturus in hostes.
 Ergo ut prima dedit uenientis signa diei
 Lucifer, Vriam mox in sua castra reuerti
 Rex iubet, in scriptisque duci perferre tabellas.
 Læsus at ille uolat, nec se sua fata tenere
 Clausa manu nouit, tandemque in fronte locatus,
 In meritam infelix petijt per uulnera mortem.

Hæc Pater omnipotens ex alto singula cælo
 Cernebat, iam tum iratus, quum cedere foedi
 Imperio insanum regem spectaret amoris.
 Ut uero in sancto cruce agnouit amicum,
 Et fuso hostiles gladios traxisse cruore:
 Tum denum infremuit totus, uulnusque serenum
 Irratus posuit: tremuerunt omnia latè,
 Terribileque procul sonuerunt astra fragore.
 Protinus exorto compleri murmure cælum
 Turbato cœpit Domino, ueniuque frequenter
 Aligeri fratres, quæ tanti causa tumultus
 Inter se rogant trepidi, quæ litis origo,

Q uos hæc ira notet: num totas fulmine terras
 P erdere forte pareat, num cali extrudere ciues,
 A ut priscum reuocare chaos. quippe affore tempus
 A udierant, ipsos olim quod uerteret orbes
 C ælorum, et totum flammis misæret olympum.
 C ælorum in medio, quæ se super omnia tollit.
 S ublimis moles mundum complexa rotundum,
 S tat thronus et gemmis totus conflatus et auro.
 H ic Diuûm residet princeps. hic singula cernens
 T emperat æterno componitque omnia nutu.
 H unc gemine circum dicuntur stare forores,
 I usticia, et placido lenis Clementia uultu.
 Altera districto cunctis uelut ense minatur,
 T urbatisque oculis testatur pectoris iras.
 A ltera blanditurque oculis, similisque precanti
 V ertere commoti memoratur numinis iras.
 H uc igitur postquam conuenere undique Diuî,
 T um Pater iratus: Quænam hæc dementia? quænam
 I mprobitas, inquit, nostrum contemnere numen
 M ortales audere uiros, et pectore ferri
 I ndomito authorem contra quid plurima fando
 C ommemoremus terraque datas totius habendas?
 E t maris imperium, liquidoque uolantia cælo?
 M entem ego diuinam tribui, qua libera mortem
 D espiceret, qua me, qua cali edisæret orbes.
 H oc cunctis commune bonum. quid propria natis
 C ommoda nunc referam toties concessa Iacobi?
 V os meritis enim regis confusa superbi
 P ectora, uos medio incidentes aquore turmas,
 D eletaque acies scitis, partaque triumphos:
 E xodi 19, et
 demps. S citis ut in terras spredo descendere cælo
 A nthus ego, ut leges illis et iura tuenda

Gen. 1.

Psal. 8.

Exod. 14.

Exodi 19, et
demps.

- T radiderim uitæ, nostri quoque testis amoris
P hæbus erit, sueto uetus descendere cursu:
E t scissæ Iordanis aque, sonituque tubarum
C aptæ urbes, pulsique sua ditione Tyranni.
H æc illus igitur tribui. quid maxima uero
T ot bona commemorem lessæ præstata uatis?
I lli ego pastori memini tribuisse coronam,
E reptioque pedo scepterum donasse ferendum,
M ox etiam manibus uasti eripuisse gigantis,
Q uumque graues urgere minas, odiumque Saulis
S ensisse, tutum ipse dedi(miseratus egentis)
E xilium, & placida florentia regna quiete.
N unc tamen, antiquos mores inutatus auorum,
O blitiisque mei, nec cœli spernere leges
N ec crudele scelus sceleri iunxit ueretur.
H inc leges, hinc iura iacent uolata sacrati
C oniugij, hinc nostræ non digna morte peremptus
V indictam petit vrias. nunc ergo superbum
V lcastrar regis pectus, populumque feroem
D elebo iratus, nostri monumenta doloris.
D esierat, toto exoritur cum murmur olympos:
S unt qui dicta probent, scelerumque expostere pœnas
F as, æquumque putant: pars, quanuus ultima regem
C ommeruisse sciunt, blandi tamen omnia dictis
E mollire parant, iustumque arcere furorem.
P ræcipue blando lenis Clementia multu
C onqueritur lachrymans, Nec enim si plectere dignis
S upplicijs homines placat, iam fulmina posse
S usficere, aut animas deinceps captura nocenteis
T artara, desertum fore mox sine ciubus orbem:
F rustra igitur toties miseris mortalibus olim
b.i. 2. Reg. 7.

z.Reg.7.
E s t p r o m i s s a s a l u s , n e c c r e s c e r e v i r g a s i n e t a r
z.Petri.3.
E x p e c t a t a p i s : s u a s u n t s t a t a t e m p o r a p o e n e ,

I n t e g r a q u i m u n d i p e r i t u r a e s t m a c h i n a f l a m m i s .

N e , G e n i t o r , n e t e c r u d e l e m n o n i n e d i c i

Q u e s o s i n e s , t u a n o t a s a t i s s u n t n u m i n a m u n d o .

A t s i p a e n a p l a c e t , s i r e s t a m s a n a p r o b a t u r ,

H o c u n u m r o g e t o s u p p l e x , h o c p e c t o r e t o t o

F l a g i t o , f a s u t s i t s c e l e r i s m a n u i s s e p e r a c t i

D a u i d e m : f e r e t i l l e p r e c e s , t a n d e m q u e f u r o r e

D e p o s i t o , s c e l u s h o c i l l i , n o x a m q u e r e m i t t e s .

V i x b e n e d e s i e r a t n u t i s C l e m e n t i a b l a n d a s

F e r r e p r e c e s , q u i m d e p o s i t a P a t e r o p t i m u s i r a ,

C o n c e p t u m p e n i t u s d i l a b i c o r d e c a l o r e m

S e n s i t , e t h e c t a n d e m s e d a t o p e c t o r e f a t u r :

E r g o n e n a t a m e i s c o n a t i b u s o b u i a s e m p e r

N o n s i n e t i r a t i r e s t a n d e m u t u e r b a s e q u a t u r e

S e d m i s e r o s f e r u a r e i u u a t . S i c f a t u s , a b i r e

I m p e r a t a l i g r o d i u o r u m e x o r d i n e l e c t u m

C æ s a r i e i n s i g n i i u e n e m , c u i c a n d i d a c i r c u m

L u d e b a t s t o l a l o n g a p e d e s , u a r i c q u e m i c a b a n t

D i s t i n c t æ u e l u t i g e m m i s r u t i l a n t i b u s a l a e :

Q u a l i s a b E o o u e b i t u r q u i p s i t t a c u s o r b e ,

A u t n u b e s i n t e r q u a l i s n o t e t I r i s a q u o s a s .

H u n c i g i t u r p r o p e r è S o l y m o r u m i n u s e r e t e r r a t

I m p e r a t O m n i p o t e n s , c u l p e q u e m o n e r e p e r a c t æ

D a u i d e m , s i m u l e t p o e n a s m o r t e m q u e m i n a r i .

I l l e a b i t , e t l i q u i d u m u a r i s s e c a t æ t h e r a p e n n i s .

F o r t e e t t e m p u s e r a t t a c i o q u i m u c h a s o p o r e

C u n c h a s i l e n t , c l a r o q u e m i c a n t n i t i d i s s i m a c a l o

S i d e r a , c o n s p e c t a t u n c n u n t i u s a r c e q u e s u i t :

E t m o x h u m a n a m (d i c t u m i r a b i l e) f o r m a m

E a c t . 2.

I nduitur, uatisque latet sub imagine Nathan
 I ratis ardens oculis, iuntuque minaci
 S ic medios inter somnos reprehendere crimen
 V ifus, et ingratæ scelus exprobrare senectæ:
 T éne, ait, O regum rex pessime, tene quietem
 D uere, quemad parnam poscunt pro immanibus ausis
 T artara? sic igitur turpem traducere uitam
 A mplexus medios inter geminōne nocentem
 C rimine, cælorum fas est conuexa tueris?
 Q ui Diuos, qui te, patria mque tuosque celestus
 P rodideris: nec tu somnum, leclique superbi
 D elicias linques Diuūm uenturus ad aras?
 A tqm, tempus erit, moneo, cum cæde tuorum
 I pse oculos pascer, bellique domesca surgent
 S emina: et incestus, et fraterum uulnera cernes.
 T u modo flecte Deos lachrymis. sic ille locutus;
 P rotinus intenuis fugiens euauit auras.
 A t Dauid monitis, et clara uoce Deorum
 A ttonus, nunc iniurios accusat amores,
 N unc iussæ meminit mortis, crimènque fatetur
 C onfusus. Ergo thoro uigil exilit, et sua pugnis
 P ectora contundens, scaperimq; aulamque, coronamq;
 Abiicit, et partes armum conuertit in omnes:
 V it Libyæ si quis sitientia rura uiator
 D um petit, in medijs saenam confexie arenis
 Tygrida, uel maculis distinctum terga draconem,
 Horret ad aspectum trepidus, cæptumque relinquit
 C autus iter, latebrisque petit tremebundus opatas:
 T alis erat Dauid, pulchra quem uxore potitus,
 N ilque minus cælo metuentem clara Deorum
 N ununa terrorant, et cognita uatis imago,
 b. q.

Multa est ante oculos Bersabe, at nulla calores
 Intra flamma parit: uictus cum Matre Cupido,
 Et pavor in vacuo solus iam pectori regnat.
 Quid faciat? nū uel miserum se ex arce suprema
 Præcipere, uel uisceribus crudum induat ensem?
 Num ueniam exposcat, iusta si que auertere Diuum
 Conetur lachrymus iras? Palatia ponē
 Antrum erat horrendum, fracti quā culmina montis
 Ex eas uasta cladebant mole cauernas,
 Horrebant rubis latè omnia, et undique sentes
 Dumique, tribulique, et soli ignota uorago.

Hæc igitur pauidus sublimi David ab arce
 Singula spectabat, dubius utamne, ne cemne
 E ligeret, nunc cælum oculis atque astra petebat
 Attonitus, largo nunc turgida lumina fletu
 Fixa tenebat humi: tandem circumficit antrum,
 Et mox: Tu nostri domus, inquit, conscientia luctus,
 Tu nubi testis eris, iustorum sola dolorum:
 Sic faueas nostro rubicunda ex criminе Luna:
 (Fortæ erat aut uisa est Phœbe rubicundior) at nos
 Sidera, quæ miseros toties uidistis amores,
 Mutatum spectare uirum. Sic fatus, eburnam
 Suspedita citharam, qua suetus ad omnes
 Menti erat curas uti, qua saepe sonante
 Depulerat senuos inimico à rege furores.

Ergo abit, atque sago uelatus membra cucullo,
 Præcipitis tandem euadit super ardua montis
 Culmina, mox antrum ingreditur, largoque madentes
 Imbre oculos cælo attollit, tandemque recepta
 Mente, miser tales tremebundo pectori fletus
 Orditur, mæstas cithara resonante querelas.

THEODORI BEZAE VEZELII
ELEGIAE.

AD LECTOREM ELEGIA I.

V Q V E M naturae nobis consensus amicum
 T Fecit, et è simili sidere natus amor:
 Q uisquis eris, nisi uel locuples te curia totum
 P ossidet, et rauci sollicitudo fori:
 A ut nisi te Hippocratis retinent, pia cura, medelæ,
 Aut totum affernit pagina sacra sibi:
 V el nisi te Pallas studijs melioribus aptum,
 Et Venerem, et Veneris tangere scripta uerat:
 A spice quam misericè insano consumar amore,
 Quam lateat nostro pectore sœna Venus.
 S i bene te noui, quum legeris omnia, dices,
 Non erat hic tali dignus ab igne coqui.
 A ttamen hoc frustra: nam talia fata Sorores
 N on dum etiam nato confiueri mibi,
 V et quanvis nil ipse habeam quod possit amari,
 Experiar Veneris tempus in omne facies.
 Q uodque magis mirum, quum nos potiamur amica,
 Quia non est flammis dignior illa meis,
 P erpetue tamen exagitant mea pectora curæ,
 Et premit insomnem sollicitudo comes.
 S iue graues obscura mibi nox clausit ocellos,
 Tunc quoque quum iactam semisopitus, amo.
 S eu uigilo, præter nostras nil cogito flamas.
 C andida luminibus proxima sola meis.
 H ei mibi quea nuper nobis insomnia misit

b. iiij.

E L E G I A E.

Ille puer, quantis lusit imaginibus!
 Nec piguit nostrum populo narrare furorem,
 Et Phœbum in somnos sollicitare meos.
 Quippe etiam hæc nobis neuere incommoda Parco:
 Ne equitæ siam tu sis ut ipse mea.
 Id tamen exemplo licet feuisse Tibulli:
 Sic Nemesis flamas culæ Tibulle canis.
 Cynchia sèpè tibi sic est cantata Properti,
 Sic est Nasoni dicta Corynna suo.
 Hi tamen æternum meruerunt carmine nomen:
 Dij faciant possim post mea fata legi.
 Scilicet hoc unum nostros solatur amores,
 Hoc facit ut placeat, quæ mihi flamma nocet.
 Siue autem id nobis ueniens concesserit ætas:
 Seu me que nul'gum fata seuera manent,
 Sic saltem uixisse mihi, et teste, placabit,
 Exemplo ut fieres cautor ipse meo.
 Quippe, aut fallor ego, aut nostros quam legeris ignes,
 Et mea quam fuerit fors bene nota tibi,
 Sedulus hoc deinceps, et tota mente cauebis,
 Ne simili tecum sis ratione miser.
 Nostra utinam tibi flamma ferat tot commoda, lector,
 Quot dedit auctori maxima damna suo.

I N M E D I O C R I T A T I S
ludem. Elegia II.

O Nfrustra solita est mediū laudare uetus,
 Nam nil laudari dignius orbis habet.
 In medio posita est virtus hinc, indeq; fallax;
 Tota sinistra via est, totaque dextra via est.

I care, si patrem effe inter utrumque fecutus,
I carias nullus nomine nosset aquas.
Si medio Phaeton mansisset calle superbus,
Non effe sœna terra perusta face.
Nec lenis nimium, nec durat sœna potestas,
Quæ medium seruat, sola perennis erit.
Te numia, ô Iuli, clementia perdidit olim:
Occidit feritas te truculentæ Nera.
Augustus felix ait multos mansit in annosæ
Nec facilis nimium, nec truculentus erat.
Nec nimis ipse coli, nec sperni suppiter optat,
Sed magis una iuvat mens moderata deos.
Largus opum nullus, nullus laudatur anarus:
Magnus, in his potuit quis tenuisse modum.
Antonij mensas sic uicit cœna Catonis,
Et tenuem melior fama secura larem.
Nec gracilis structura nimis, nec crassa probatur:
Haec spectatori displacebit, illa ruit.
Vt moderata iuvant, sic ægris pharmaca multis,
Hoc enim nimium multis, sepe petita nocent.
Diæcere plura nefas credo, nam laude nequaquam
Efferti immodica sustinet ipse modus.

ELEGIA III.

ORNAVABIS posuit, bis cœpit cornua Phœbe,
C Nec tamen es tanto tempore usq[ue]a mihi.
Viuo tamen, si uita potest tibi, publica, dici,
Mœrorem et lachrymas quæ fouet una meis.
Certe dura mihi mors saepè in uota uocatur:
Mors si rem lachrymis impositura meis.
Non aliter queritur uentrem durare Prometheus,

b.iiij.

E t posito mallet numine posse mori.
 F allor enim, aut quisquis figmenta hæc repperit olim,
 Vulturis est illi nomine dictus amor.
 Q uæ non uisa mibi est platea? quid in urbe relatum?
 Urbe tamen tota Publia nulla fuit.
 E rgo uel miseram cobibem te coniugis iræ:
 O non tam scuo foemina digna viro!
 V el populoſa tibi sordere Lutetia cœpit,
 E t placidi ruris dulcior aura placet.
 F orſitan in ſylvius noſtros meditaris amores,
 E t tuto uelles omnia ferre loco.
 I bo igitur, nec me quicquam retinebit euntem,
 D onec ſi aliquo ſola reperta loco.
 I nterea manuum ſerues, coll'que colorem,
 E t fieri nigras ne patiare genas.
 T eccla incede caput: nam te ſi cernat Apollo,
 A rdeat in uultus uetus et ipſe tuos.
 I n ſylvius lauri ueshta eft cortice Daphne,
 H ei mihi ſi de te fabula talis erit.
 C allisto in ſylvius ſummo eft compreſſa Tonanti,
 N e rogo, ne placeat Iuppiter iſte tibi.
 H eu quid non timeo? latronum hic regna reguntur:
 Q uisquis eſt, hinc aufer, predo cruentis manus:
 A ction doceat uiolati numinis iras:
 Dictynna certe non minor iſta Dea eft.
 Q uid loquor? o noſtræ pars maxima, Publia, mentis,
 N on poterunt aures iſta ferire tuas.
 O utinam præſens uerba obſernare legentis,
 E t frontis poſſem ſigna notare tue!
 O ptima tunc noſtro ſpes addi poſſet amori,
 E t poſſem mecum dicere, lenis erit.

P erueniam certe quacunque morēris in urbe,
 Siue aliquo potius, Publia, rure lates.
 P erueniam, et si non mea per se forma loquatur,
 Fortune fiam nuntius ipse meæ.
 Q uod si surda preces ausis contemnere nostras,
 Nempe meæ subito conscia cœdis eris.
 A ttamen hoc media nobis in morte placebit,
 Quod tu causa meæ, Publia, cœdis eris.

E L E G I A

v.

I tibi syncæri nomen bene quadrat amici,
 S cur mihi quæ tota est cädida, nigra tibi est?
 C ur quoties acale dixi, tibi frigus in ore?
 C ur mihi quod gelidus Caucasus, A Etæna tibi est?
 A t saltem si uisa prius tibi nostra fuissest,
 Si confpecta foret, quam uiolata, prius,
 V el me fallit amor, uel si tibi uisa fuissest,
 Essemus forma captus uterque pari.
 Q uod si tam pulchris non essemus captus ocellis,
 A t leuius poteris tunc tamen esse malus.
 P erfide, quis nostros unquam accusavit amores?
 C andida quo tandem iudicæ facta rea est?
 A ctor es et iudex idem, succurrите iura,
 Lædit Romanum perfidus iste forum.
 P arce tamen, uerbis uti si cogor acerbis:
 Hei mihi quod sic est imperiosus amor!
 N unc faueo, Lodoice, tibi, nunc urit amica,
 E t fidei memorem me iubet esse meæ.
 V trique est iuratus amor, dominique, tibique,
 N unc Cytheræa Venus, dic mihi cuius ero?
 C ur transuersus agor? duplia cur uror ab igne?

A h fuerat nobis unica flamma satis.
 R eclus amor, Lodoice, tibi me fecit arnicum;
 N escio cur placeat causa pudica munus.
 S cilicet insans meritò creduntur amantes:
 Q uisquis amas, iuris non potes esse tui.
 Q uod tamen est nūrum, iusta est insania nobis,
 E t uideor demens quim ratione mibi.
 N am mea, si nescis, (sed nescis arbitror) una est
 Q uam uelit ip'sa sibi preposuisse Venus.
 S ic caput erectum, sic frons exurgit aperta;
 S ic uirides oculos umbra decora tegit.
 S ic oculi geminis radian bimc inde Smaragdis:
 Q uae fero, sunt huic uulnera prima loci.
 V traque sic pulcher coniungit lumina nasus,
 P urpureis sic est conspiacula genis.
 S ic geminis roseus color emicat undique labris:
 O labris toties labra petita meis!
 H ic habitar que me tandem seruabit, opinor,
 N unc in perniciem, lingua diserta meam.
 Q uid caput auratum memorem: quid eburnea colla?
 B indique que nūeo pectore mālā latent?
 C ætera quid referam? que si non omnia noui,
 Q uis tamen esse suū corpore digna neget?
 E t tamen hanc audes maculare et dicere nigrā?
 D esine, habet certè numen et ista suū.
 Q ue nisi sit precibus nostris lenita, ueremur
 N e di scas læsa quam gravis ira Deo.
 N unc reuoces que scripta tibi: sit foedere iuncto,
 C andida que nobis, candida et illa tibi.
 C erè digna meis, una es mea. Candida flammis:
 D y faciant possim dicere, tota mea es.

Tunc licet insanus tota designer in urbe,
Dum mea sis, nihil nomina uana muror.
Aet tua qui nigra uiolarit nomina fama,
Hic hostis nobis, hic inimicus erit.
Illi efficiam, faueat modo notus Apollo,
Crimina deridens uulgas in orbe legat.
Tique iterum nostrum si laedas forte furorem,
Haud equidem uanas experiere munas.

E L E G I A VI.

VIS QVIS amas (aiunt cœli) fuge corpus a-
Q Viuere si cœo liber ab igne cupis. (matu,
He mihi, te quoties fugi, mea Candida, fugi:
Semper at in nostro pectore regnat amor.
Eate iterum fateor, fugi te, Candida: uerum
Et potui et possum dicere semper, amo.
Sue abeo in sylvas, nobis succurrere Adonis,
Et fit tristitia conscia sylua mea:
Sue placent horti, quot florum hic millia cerno,
Tot stimulis captum me premit asper amor:
Narcissum hinc crocū uideo, hinc flētes Hiacynthos,
Hinc miser ante oculos pulcher Adonis adest:
Magna quidem nostræ fateor medicamina flammæ,
Sed me qui uincit, uincit et ille Deos.
Aet si prata iunant, o quantas sentio flammæ!
Ardeo tunc flammæ totus amoris ego.
Hic uideor Cereris fugientem cernere nstant,
Hic uideor furus cernere Ditis equos.
Litora si specto, utreas tunc cogito Nymphas,
Feruidaque in medio nunqua sèpe mari.
Quod magis euado montes sublimis in altos,

Hoc propior Veneris fit puer ille mihi.
 Si placeant urbes, si ut semel omnia dicam,
 Illi quum uideam plurima, nulla placet.
 Illius nunc carpo oculos, nunc illius ora,
 Hæc capite, hæc pedibus distilcat, illa genis.
 Denique materies si desit, crimina fingo,
 Et quæcumque alijs candida, nigra mihi est.
 Quid prodeat fugisse igitur, quum Candida præsem,
 A tque adeo lateri sit comes usque meo?
 Vmbræ igitur merito quadret tibi Candida nomen,
 Tale tamen nomen non decet iste color.
 Humana potius debes deponere nomen,
 Vna simul gemino quæ potes esse loco.
 Paræ, rogo, quæcumque Dea es: subiecit et ipsa
 Anchisi se, res bene nota, Venus.
 Ecce fugam facio, ueniam ne, Dina, negabo,
 Sæpe mihi ueniam Iuppiter ipse dedit.
 Ipse quidem prima mox ad te lucu reuertar,
 Quæisque uoles poenas, si patiare, feram.

ELEGIA VI.

Ite dina Venus, genuerunt æquora quondam,
 Si Veneris surdo numina nota mari:
 Ne me, ne pelago iactatum desere, Dina,
 En madidus raucis undique uincor aquis.
 Quacris ubi fluctus, ubi sint saeva æquora? nusquam:
 Sed mare quo uexor, terra dat ipsa mihi.
 Me nusserum, quamuis liquidus seiunctus ab undis
 Auferor à ficto naufragus ipse freto!
 Hec mihi, quid Ficto dixi? uerissima nobis
 Vnda nocet, fictum res habet ista nihil.

N usquam undas uideo, circumstant attamen undæ,
 Scilicet in siccō curro, natōque mari.
 E cce iterum siccō cur dixi? nempe sepulta
 In genij uis est quantula cunque mei.
 H inc toties cogor mentem mutare priorem,
 Musique diff. dijs ingeniosa mea est.
 V os oculi flentes præbetis flumina puppi,
 Hoc uolat infelix flumine uelta ratis.
 N ec uenti desunt, uentos suspitia præbent:
 Hæc lacram ducunt in sua dama ratem.
 Q uid tacitos dicam stimulos, cæcumque furorem?
 Dant stimuli remos, dat mihi uela furor.
 S pes miserae est cymbæ clauus, spes optima Diuīm,
 Spes medicina malū una reperta meis.
 A nchora sunt huncli de prompta è pectore uerba,
 Vix tamen iratas hæc remorantur aquas
 F irmus amor, ratis est malus, sunt dona rudentes,
 Fune carina regi, munere sueta Venus.
 N auis es ô anima misano correpta furore:
 Te misera mæcusc nauita ducat Amor:
 T empestas scopuli: nempe ira odiūmque timentur.
 Dijs faciant ut sint ira odiūmque procul.
 F ulmina quæ uereor, sunt uerba mirantia nobis,
 Ab procu à nostro stis amore mino!
 S i frons lœta minus, si non, uelut ante, serena,
 Tunc madidis cædit fejfa carina Notis.
 S æpe igitur uentis currunt mea uela secundis,
 Sæpe mihi fortis carbasæ pulsa Noto.
 V et tamen est uisum littus, portūmque subire,
 Iam paro, conspecti captus amore soli.
 A ueror infelix, quanuus multūmque diuīque

C oner in aduerso figere uela solo.
 T une faciem littus mutat, posito que nitore
 S idera pallescunt ignibus orba suis.
 C lamo tamen, liceat saltiem mibi cernere ripas,
 R edde diem nusero Candida, redde diem.
 H æc ego dum genuo, referunt mea carba sa uenti;
 E trui in nostrum multa procella caput.
 S pirant cuncta minas, crebrum mucat æthere fulmæ;
 M ox oculis abeunt littora uisa meis.
 Q uod tamen est mirum, stat recto pondere malus,
 E nequeunt sœno cedere uela fredo.
 Q uem tot turba agitant, bunc ò Cytheræa negabit
 S encire insani cuncta pericla marij?
 A ut igitur totum moueas, Neptune furorem,
 V i bibat insanas obruta puppis aquas:
 A ut facias tensis intrem mea littora uenis;
 A h, volvi uelis dicere, parce Venus.
 P arce Venus, mea culpa leuis, si culpa uocari
 M utata debet littera syllabula.
 S i sit culpa tamen, fateor: Venus haec mibi culpa;
 H æc, inquam, nobis optima culpa placet.

E L E G I A

V I I I .

E i nubi quæ terræ pauidū mala somnia peccus
 H E heu, quæ trepido somnia uisa mibit
 A t tu quisquis amas, nec spores luce quietem;
 N ec tacitas noctes pollicare tibi.
 V espere colla domum referunt leuiora inueni;
 E t tacita requiem commeditantur aues.
 V espere nunc flertit fusca cum coniuge Pastor,
 N unc uenerem exerceat, latus et ipse, suam.

S ol quoque postremas postquam peruenit ad undas,
 F eritur in ardoris Thetidos ire sinus.
 A t nos perpetuis exercita turba periclis,
 Q uos insana trahit post sua terga Venus,
 S iue dies praebet magno sua lumina mundo,
 N ostra latens tenebris pectora cæca suis:
 S eu nox nigra sua terras amplectitur umbra,
 S emper adevit noctis sollicitudo comes:
 I ngressusque thoros, menti se callidus infert,
 P ulicis exiguo corpore tectus Amor.
 Q uisquis es, exemplum à nobis qui quæris, habeto,
 A lterius damno cautus ut esse queas.
 N ox erat, et uarijs uexatus pectora curis,
 C redideram molli languida membra thoro.
 N ec dum prima ques oculos bene cluferat, ecce,
 I am parat infidias sanguinolentus Amor.
 A gmina cerubam, armataque instare catervas,
 E t, nisi fallor ego, uix puto, sonus erat.
 A gnous procul ipse acies, fu'gentiaque armis,
 D enique uera oculis agmina uisa meis.
 R xpecto trepidus, nec enim fugisse licet,
 A udio clamores, uerbera scena, minas.
 A spicio, en medijs mihi Candida ceruntur armis,
 E t laniata genas, et laniata comas.
 T alis erat Paridi quondam quem raptæ Lacena est:
 T his be, te extincto Pyrame, talis erat.
 Ille comam, ille rogam fletus, frustraque rogantis
 D iripit, ille, mea est, clamat, et ille, mea est:
 I nsigni, ut solus uiso predone uator,
 Vt stupet aspectis agna relicta lupis.
 Q uid facere me iubet ira loqui, pictisque, fidésque,

A et monet aspecta morte tacere metus.
 I ra metum uincit, medios moriturus in hostes
 Tendo, nec cesso dicere ex ipse, mea est.
 I lla, ut me aspexit, miser, ab miser, inquit, abito;
 Non tua tam misero tempore digna fides.
 A h fuge, sic leuius moriar. Nec plura locuta,
 Vox nuda est deficiente mori.
 P rotinus exclamans, incuso bonumque Deo'sque,
 Nec cesso vacuas ingeminare munas.
 I lli adiuncti, strictoque nubi mucrone minantur,
 Nec miserum cessant figere tela caput.
 T andem igitur cunctis unus congressus inermis,
 Ipse meae uisus proximus esse neci.
 I amque cadens, charæ tangebam corpus amicæ,
 Fasset ut extremo tempore notus amor.
 E at abit ex oculis tenues hic somnus in auras,
 Territus, et uitæ uix bene certus eram.
 N on aliter sœm siquando dentibus hostis
 E ripuit pauidam pastor amicus ouem:
 I lla, licet fernata, tamen stupefacta periculo,
 Vix tandem posito disicit abiure metu.
 T alis eram, sudorique omnes mandabat in artus,
 S ensimur et rigidas undique stare comas.
 T alem quisquis amas tibi pollicearc quietem:
 T alia spectabit somnia, quisquis amat.

ELEGIA IX.

T stupet emulso si quis lous igne petitus,
 V et stupet insanus nauita raptus aquis,
 S ic stupui, postquam dira te febre retentum
 In moesto didic corpus habere thoro.

Quid facerem? nec erat nobis ars nota medendi,
 Nec, si tota foret cognita, tuta fatis.
 Saepē ego, quum uitæ medicus spem redderet ægro,
 Vidi inter medicas membra labare manus.
 Ergo, quod licuit, cælum superosque precatus,
 Has coepi pauida fundere mente preces:
 Humanæ si quem tangit miseratio sortis:
 Si qua potest hominum tangre cura Deos:
 Quisquis ades Superum, justæ miserere querelæ:
 C rede nibi, uenia res bene digna tua est.
 Non ego diuinas posco, Crœsiue talenta,
 Non peto formosæ coniugis esse mirum:
 Hoc peto, si qua pijs uos cura attingit amoris,
 Reddatur valido pristina uita meo.
 Ille est qui Superum coluit studiosus honores,
 Nunc iacet in tristi pallidus ille thoro.
 Quid dixi? magnis immò uult saepē querelis,
 Quid meruit nullo crimine, posse mori.
 Iuppiter, et tu olim, non est hoc crimen, amasti,
 Si scelus hoc, sceleris sidera plena tui.
 Causa tamen nobis melior, quo casior hæc est:
 Causa pudicitiae pondere nixa suæ.
 Quid potuit sceleris validus patrassè quis illum
 Audire illius criminis esse reum?
 Dicitur ebrietas humanam sordida mentem,
 Hinc scelerum nata est prodigiosa cohors.
 Ergo ut uitaret validus tua crimina, Bacche,
 Non puduit Nymphas præposuisse tibi.
 Captiuos hominum dicit Venus improba sensus,
 Hinc scelerum nata est prodigiosa cohors.
 Fallor ego, aut si quis validum tetigisti amores,
 c.i.

V na laboranti Pallas amata fuit.
 Ergo insontem animam ne saevis tollito, nene
 Tela geras tanti sanguine tincta uiri.
 Ecquid enim prodest rarum tribuisse colorem,
 Tamen color iste breui si periturus erat?
 Ingenium infusisse sagax quid profuit illi,
 Si ueret ingenio mors inopina frui?
 Quod si certa manet mortis sententia fatis,
 Si petit hoc etiam Parca sclesta caput,
 Hoc facite, o Divi, quae nunc mihi uita superflua,
 Vt valido profit, profit et illa mihi.
 Non insueta precor, Ledæos fama gemellos
 Duidna inter se uiuere morte refert.
 Sic nos attoniti superos, Lodoice, precamur,
 Dum tuotis faciant pondus inesse meis:
 Dum faciant mox ut nobis reddamur uterque,
 Et posito cante muſa dolore iocos.

E L E G I A X.

T pereat quæcunq; meas extinguere flamas,
 A Quæ te cunque mihi tollere tentat anus.
 Improba, læna, procax, mœcha, innuda, dic age,
 Lædi uisa mea est digna puella tibi? (cūnam
 Fallor ego, aut uirtus potuit tibi ne uera probari,
 D iffimilemque tibi ferre sclesta nequis:
 Vel quòd tam castam non possis ferre puellam,
 Et tibi tam constans non bene quadret amer.
 Vel quem nulla meum turbarent iurgia lectum,
 D ifsplicuit placido pax in amore tibi.
 Sic premitur fortis mitis clementia bello,
 Sic lupus in placidas it ualentus ques.

At nos, qui nostris uicinas iungitis edes,
 Siene decet iusta credulitatem rapi?
 Scilicet audaces pletit Republica fures,
 Criminibus merito pena reperta sua est.
 Non tamen indicta plebituntur crimina causa,
 Hoc Latu prohibent optima iura fori.
 Nos uero in fontes, iam dicimus exules esse,
 Quis tamen audiuit criminis esse reos?
 Cuius nocturno turbam somnia cantu?
 Cuius ego inueniar uia petuisse fore?
 An ne ego cuiusquam moechus connubia laeti?
 Candida sola mea est, Candida tota mea est.
 Nimirum una anus est que nos incusat amoris,
 O Venus! an scelus est numen amare tuum?
 Si scelus hoc, cælum fas sit uocitare scelustum,
 Atque iterum in sanctos bella mouere Deos.
 Hoc Diu prohibete nefas, moechaque scelustæ
 Ignea in iniurium uertice tela caput.
 Te ne ego perpetiā misero mibi, Candida, tolli,
 Aut Veneris dici numen inane feram?
 Nec contraria obfistam iratus, magnoque furore
 Præcipites istos puluerulentus agim?
 Tunc igitur gladios acuam, tunc bella mouebo,
 Tunc iniuncta dabit, uimque animumque Venus.
 Interē peragent undictæ carmina partem,
 Sic ulta est Vates sepe Camœna suos.
 Ecquis enim Archilochi rapidos non nouit Iambos?
 Tu quoque anus nostras experiare minas.
 Tisiphone quanuus tecum collata, uideri
 Ure oculos possit pascare digna roris.
 Macra licet tibi sit facies, licet undique turpes

V ndique deformet pellis arata genas:
 E mneat quanuus dens unus et alter ab ore,
 S ordeat et canis tempus utrumque comus:
 T e precor insani rabies exedat amoris,
 E t turpi inclusum pectore uulnus alas.
 D igna tibi tamen interea uidearis amari,
 T e tamen immenso nullus in orbe prober.
 S int nigro frustra demissa monilia collo,
 F rustra oneret macras instita longa nates.
 D ifflicetas merito cunctis sis fabula uulgo,
 Nil nisi peruersam fama loquatur anum.
 T e mater tenerae demonstret scepe puellae,
 E t iubeat mores scepe cauere tuos.
 A tque itabis centum quum tandem impleueris annos,
 T unc cupias frustra pessima mocha mori.
 S æuiat in macrum nodosa podagra cadauer,
 A tque diu infirmis ludat in articulis.
 D ira lues passim putres distorqueat artus,
 F oedus ut absentem prodere possit odor.
 T éque notet, uelut musum sis omen, Aruspex,
 H orreat ad uulnus, foemina, uirque tuos.
 N ec tamen, haec quisquam medicari uulnera curet,
 N ec manus auxilium porrigit ulla tibi.
 T e potius ridens, hinc inde que turbia iacentem,
 O derit iniurium deuoueatque caput.
 A tque ita ter centum quum tandem impleueris annos,
 C edat ab infami corpore uita procul.
 S ylua rogum muideat, nec det tibi terra sepulchrum,
 F uneribus desine ultima uota tuis
 I nferias peragant, uulpesque, canesque, lupique,
 E t si qua effuso sanguine gaudet anis.

ELEGIAE.

37

I nterea inuisos iubeat discedere Manes
 Portitor, & frigias tangere nolit aquas.
 At tu deserto studeas in littore mœsta
 Infernum preibus sollicitare Iouem.
 Atque ita mullenos quum tandem implueris annos,
 Si tandem furij addita quarta tribus.
 Hoc facite ô Dini, si castæ uota pueræ,
 Si possunt casti uota ualere uiri:
 Huius ut exemplo uenerari dicas amorem,
 Quæ innenum flammis inuida turba nocet.

ELEGIA XI.

Dic age cur uane iuuat indulgere querelæ?
 Cur iuuat immates dicere, stulta, Deos?
 Nempe doles perijisse comam, flauoque capillos
 Tam subito glabrum destituisse caput.
 Define, stulta, queri, nam quod perijisse uidetur,
 Tempora reddiderint non ita longa tibi.
 Sic tibi saepe thymus, sic & tondetur anerhus,
 Mox tamen in frondes surgit uterque suus.
 Sic quum saepè rosas toto collegeris horto,
 Purpureas idem cras dabit hortus opes.
 Fer modo, & haec quanvis possit iactura uideri
 Magna, feras parua tardia parua more.
 Nec tamen interea plores perijisse capillos:
 Quam perijisse putas, credito, salua coma est.
 Quippe huius radios nuper miratus Apollo,
 Si iderea dignam creditit esse domo.
 Scilicet hinc factò Berenices nomine testa,
 Inest àque nocturnis ignibus illa micat.

c.iiij.

ELEGIA X I I.

C C E iterum lani nobis rediere Calendæ.

E H e mihi quos luctus funera quanta ferunt!

R oma Tito quondam celebrata est maxima magno,

E st quoque Naso carmine dicta sui.

Q uæ te Naso tulit, quæ te Tite sustulit orbi

I nter funestos est numeranda dies.

N on adeo infelix quæ infames sanguine Cannas

L ux uidet, & Latio tristia cuncta foro.

N ullum igitur munus nunc expectetis amici,

M unera temporibus sunt minus apta malis.

F as nubi sit Paerum prios contemnere ritus,

F as nubi consuetas mittere iure preces.

C ernite nunc triste ploratur ut undique cœlo,

M ersa que deuissæ terra sub imbre natæ.

E tce Venus pullo uestita incedit amictu,

D ilaceransque genas, dilaceransque comas.

E t pharetra oblitus, luctu que immersus aærbo,

N asonis cantat carmina mœstus Amor.

I pse suas latus, damndæque oditque Calendas,

E t sua de fatis tollere festa parat.

F let quoque Neptunus, & rauiciora Amphitrite,

E t patrio plorat gurgite mersa Thetis.

P eligne lacrymus implene rura omnia Nymphæ,

E t querulus Pataus permeat arua Padus.

T ùne igitur lacrymas retinebis Roma cadentes,

N ec poteris cœli questibus esse comes?

H ei mihi, quid te olim, de mens Auguste, coëgie

N asonis sacrum sic molare caput?

I ulius hoc olim non fecit aunculus, ille

Q ui dedit Italæ sapra secunda tibi.

E t te iam merito clementem dicere quisquam,
 Ingeniumque potest dicere miti tibi?
 Q uæ nunquam Augsti potuit lenire furorem,
 S ciuit inhumanos flectere musa Getas.
 N anque Tornitanis exul lugetur in oris,
 Nasoique parat Barbara turba rogos.
 L ugete o miseri uates, totumque iubete
 P arnassum alternos ingeminare sonos.
 F lentibus en aderit Phœbus, Pallásque fauebit,
 E t peragat partes numen utrumque suas.
 V os quoque quos cæli dignissima cura fatigat,
 N e, rogo, ne quinta querite luce lyram:
 I lla etenim lumen celo, terrisque negabit,
 L etaque cum charo tartara uate colet.
 A t nos, o Manes, quorum nec longs uetusas,
 N obile nec delet nomen auara dies.
 V os, inquam, solos Iani gaudere Calendis,
 V os dare lætitiae mutua signa decet.
 Q uippe Titum uobis lux addidit ista peremptum,
 H ec quoque Naonis lux dedit arte frus.
 E ergo occurristi Manes uenientibus illis,
 T otaque in amplexus mortua turba ruit.
 E nnius inde pater medium complexus utrumque,
 H ic, ait, est Latij gloria tota soli.
 M ox Varro, & Ciceró properant, terjusque Catullus,
 M ox quoque cum Nemesis culte Tibulle uenis.
 E t tu qui dubium fecisti nomen Homeri,
 C us uitam debent, rus, pecus, arma suam.
 Q uid Regis memorem prisca, fortésque Quirites,
 Q uoscunque exoriens Roma, uetusque dedit?
 S cilicet ista Titum uenerata est undique turba,
 c.iiiij.

Hannibal aspecto surgit et ipse Tito.
 vos o' vos Manes, eternos ducite lusus,
 At nos perpetuo cura dolorque prement.
 Has ego quottannis luctu celebrabo Calendas,
 Et ficto iniiciam thura, merumque rogo.
 Hi deinde uersus tumulo ponentur manus:
 Id iij faciant illos postera turba legat:
 Quisquis ades, vacuum Nasonis cerne sepulchrum,
 Quisquis ades magnu' cerne sepulchra Titi:
 Orphei quod precibus Plutonia regna dedere,
 Hoc Titus, et magnus Naso dedere sibi.

ELEGIA X III.

Heis quod speculo multumque diuine retenta,
 Sacratum Veneri sic remoratur opus,
 Fallor ego, aut iusta certe ratione mouetur,
 Nec leuis est tam' causa reperta morae:
 Namque nec ornatos componit ritè capillos,
 Cui non iussa suo stat coma flava loco:
 Nec Tyrio suare genas credenda colore,
 Cui medias intrâ purpura nata genas.
 Aut igitur creta collum menebit eburnum,
 Aut labris spargit rubra uenena suis:
 At collum natura illi concessit eburnum,
 Et minio iussit labra rubore suo.
 Cur uero tenues oculorum depilet arcus,
 Cur iubeat patula cædere fronte comas,
 Cui geminos talis testudo exornat ocellos,
 Qualis Apellæa linea ducta manus
 Et cui lunata tam larga est area frontis,
 Vt sit tam patula fronte nec ipsa Venus.

E P I T A P H I A.

41

S ciliæt hec emptis implerit dentibus ora,
N atium esse probat cui gelasimus ebur.
A t uerò inflatum pectus. mammaisque cadentes
E t mollem magna colligit arte sinum.
O Dij, quād tutæ est à tali criminè virgo,
C ui turnet æquali semper utrinque sinus?
Q uid gestus, cultumque loquar, moreisque decoros?
T alis erat, malum quum Cytherea tulit.
Ergo Helis speculum non sic remorata tuetur,
H elis enim speculi non eget arte regi:
I psa sed in facie dominæ crystalla morantur,
E t raras gaudent cernere delicias.
H elida cur ergo absentem sic turba requiris,
N ec pergis potius dum procul Helis abest?
Q uippe absens Helis nullum retinebit euntēm,
S i ueniat, cunctos quòd remoretur, erit.

E L E G I A R V M F I N I S.

E P I T A P H I A.

D. P. S T E L L AE. L L. D O-
ctoris celeberrimi.

V N D V S ut affidua gauderet luce, suoque
M Viuere Sol posset liber ab officio.
L ucifer in terras cælo migrare relicto,
A tque hominis faciem sumere iussus erat.
A t mox ut Stellæ discessu clara Deorum
P erpetua caput regia nocte premi,

Pœnituit mandasse Iouem, stellamque vocavit,
Et Solem antiquas iussit obire uices.

D. I O. V A L E N T I S,

Regi à consilijs.

Extincto nuper Republica mortua valente,
Vixa nubi secum sic gemebunda queri:
Sæpe alios fleum, dum sic raperentur, alumnos:
Causa tamen nunquam iustior illa fuit.

A D V O C A T I C V I V S D A M.

O rerum uarias uices, et ingens
Fortunæ paragmata fœsentis!
Clamotissimus omnium uirorum,
Qui uerborum operam omnibus locabat,
Nunc raptus Rhadamanthium ad tribunam,
Conducit miser ante quæ locabat.

G V L I E L M I B V D A E I, V I R I
nostræ ætatis doctissimi, qui Lutetiae obiit an-

no M. D. X. L. X I I I . Cal. Septemb.

Οὐεὶς Βουδαῖος γλώσσης ὀνομάσαυτον Φοῖβον
Αἱρεσίγχεις, ὄρθως Φοῖβον εἶπε μάλα.
Οὐκ εἴπει δὲ ίκανός μεῖζον τὸν χαίρειον,
Οὐεὶς Συντοῖσι φάσεις θεαταδές παρέχει.

E I V S D E M.

V nus Budæus, terramque poloſque hominēſque
Deinxxit magna prouidus arte ſibi:
Cælo animum, terre corporuſ donauit habendum:
A t cerebri nobis dona ſuperba dedit.
S ic decessit inops, nam nel ſibi liquerat ipſe,
Verum hæc paupertas unica uincit opes.

E I V S D E M.

Budæum fleuere homines, plorauit et aer,
Budæus gelidis est quoque fletus aqua:

Sic fleuere homines, ut plena uolumina moestis

Carminibus quibus Bibliopola terat.

Sic aër luxit, consumptis undique nimbis,

Vt iam quas plueret non reperiret aquas.

Flumina sic flerunt, ut quā modo nauis abibat,

Currat inoffensis sicut quadriga rotis.

Restabant celum ex tellus, communis ut omni

Quanlibet imminenso mœror in orbe foret,

Sed quim celum animam Budæi, terra cadauer

Poffideat, quæso, qua ratione fleant?

NI C O L A I B E Z A E P A T R V I,

qui Regi à consilijs fuit.

Marmore de Paro nullas hic stare columnas,

AEra nec artificis uiuere iussa manu,

Nec tumuli carnes operosam surgere molem,

Qualia Maufoli fama sepulchra canit.

Scilicet hos titulos, hos querere debet honores,

Qui nil, quo melius nobilitetur, habet:

Hic autem magni quondam pars magna senatus,

Aut nullo, aut solo Beza Catone minor:

Quem sic eripuit uirtus ter maxima morti,

Vinat ut extincto posthumus ipse sibi.

Mortuus è tumulo famam cur capiet manem,

Illi quam uiuo uita peracta dedit?

Immodo si uerum fas nobis dicere: sed fas,

Dignus qui tumulo non tegetur, erat.

C A T H A R I N A E T E X E A E

Aureliensis.

Isto quis iaceat loco sepultus

Forsitan scire cupis, benigne lector,

Atqui id dicere perlibenter optem.

Sed quo nomine debeat uocari

Q uicquid hoc tumulo latet sepultum,
 S cire iudico quamlibet sagacem
 N ullum, & quanlibet omnium peritum:
 N am si ex corpore iudicare sexum
 D ebet, Virgo latet sepulchro in isto.
 A t quānam ratione nuncupari
 D ebet fœmina, quam timore nemo
 T urbatam nimio, aut dolore uidit?
 N emo prospere forte abutit,
 L oqui nemo ubi fœminæ tacendum,
 N emo, quem decuit loqui, tacere.
 C horos nemo sequi parūm pudicos,
 N emo ornare comam parum pudenter,
 N emo accersere pharmaci colores.
 H inc ubrare oculos et inde nemo,
 N emo uerba loqui petulca uidit.
 E rgò uir fuit? At uerum uocare
 Q ua decet ratione, cui uirilis
 I lla corporis est negata forma?
 E rgò utrumque fuit. Fuisse uero
 C ur utrumque putem quod esse neutrum
 P robatum satis est, supérque nobis?
 D ina ergo fuit, altera aut Minerva,
 Q uæ, quum fœmina sit, tamen uirili
 I ntus est animo, ut ferunt poëtæ.
 S ed est nota satis cruenta Pallas,
 E t insana Deum libido nota.
 E rgò quid superest, nisi ut putemus
 Q uiddam hoc in tumulo latere, quod sit
 F œminis que uirisque, Dijsque maius?

E P I T A P H I A. 45
A N T O N I I P R A T E N S I S
Cancellarij Galliae.

Amplissimus vir hic iacet.

E O B A N I H E S S I
Poëta egregij.

Venerat exutus mortali corpore nuper
Heesus, ut infernis exciperetur aquis:
Quem toruè intuitus squalentis portitor Orci,
Hic ait, hic gratus Manibus hospes erit:
Tunc Syracusij calamos impunè poëtæ,
Mæonidaque tubam pessime surpueris?
Dixerat: et media Vates iam puppe sedebat,
Quum uetus nautam pergere Mercurius.
Ne scuilo ſenex, inquit, nam vindicat istum
Iuppiter, et superum cætera turba, ſibi.
Extinctis alijs potuit qui reddere uitam,
Ditis in hunc possunt iura ſenora nihil.

M A C V T I P O M P O N I I,
quim falſo nuntiaretur in Alpibus occubuisse.

Vos nunc aduoco flebiles Phaleuci,
Vos uoco ò numeri ſeuiores:
A deſte, obſecro, dum meum Macutum,
Meas delicias, meāmque uitam,
Morte lugio poffima peremptum.
Vnde Pierides loqui auſpicabor?
Dicāmne ut patria bene iſtituta
Natus ille meus Macutus, omnes

V ita uicerit integra et pudica?
 D icam' ne ut patria bene crudita
 N atus ille meus Macutus, omnes
 I n hac uicerit eruditiores?
 T raxit carminibus suis opacas
 S ylvas, et inga montium comata,
 V ndarum et domuit rapacitatem
 O rpheus, sed superauit hunc Macutus
 M uitis non modo doctus imperare,
 S ed pacare hominum potens furorem,
 E t lenes itidem incitare mentes:
 N ec solos digitos mouere doctus,
 S ed lingua pariter loqui diserta.
 P ericles potuit tonare quondam,
 S ed Graecus tonuit suis Athenis.
 L ingua Tullius eloquens Latina,
 R omanis tonuit suis Latinus.
 N atus sanguine Gallico Macutus
 E t Graecè tonuisset, et Latinè,
 H oc si Roma for et Latina seculo,
 E t nunc Graecia Graeca personaret.
 A pelli Cytheraea picta quondam
 Nec tota attamen, immò inabsoluta:
 M ille autem Venerésque Gratiásque,
 E xprescit lepidus meus Macutus,
 A ut uicat potius, nec id colore,
 S ed docta lepidaque scriptione.
 A pelles manu, at meus Macutus
 D ebet ingenio perennitatem.
 A Egyp tum penetravit usque in imam
 M agnus Pythagoras, Platoque magnus,

E t uenit, Scythia gelu relicto,
 A thenas Anacharis eloquentes.
 V idit Italiam meus Macutus,
 Vi surus pariter mare atque terras,
 Doctrinam ut faceret suam auctiorem,
 C oepit si bona fors boni fuisse,
 A ut si quid reperisset, absoluta
 V ir quod disceret eruditione.
 V os interrogo quae caput tenetis
 N ascentis Rhodani superba saxa,
 C ur saeuos homines fouetis illos
 M acutum mihi qui meum abstuleret?
 V or Nymphæ rogo quoiquothinc uel inde
 L emani uentreas tenetis undas,
 C ur pati potuisti hunc cruenta,
 S celestaque manu uirum interire,
 C ui Nymphæ usque adeò fuere cordi?
 D ic mihi, Cytheræa, dic, Apollo,
 D ic Hermes, mihi, dicte o Camœne,
 C ur nostrum, rogo, cur meum Macutum
 P affi estis perire? An minus remoto
 V it possetis eo frui, in Deorum
 A diuncto numerum & beatitatem?
 T ali dignus eras Olympe cive,
 T ali dignus eras domo, Macute.
 H abetis, Superi, mei Macuti
 N unc diuinam animam, at relicta terris
 Moles corporea, illa quam Macuti
 D iunum ingenium inclebat olim.
 V os curate animam, Di, Deæque,
 N obis corporis est habenda cura:

Hoc dicamus ei sepulchrum inane:
 H ei cur non licet apparare uerum?
Audi nunc ubi cunque sis, Macute,
 S iue cum Ioue nunc iocaris undas,
 Vt cæli nouus incola, et colonus,
 S iue te potius nouem Sorores,
 P arnassus que tenet bicornis, audi.
 T e uiuum mihi sustulere fata,
 E xtinctum quoque sustulere fata,
 Q uod unum licet, his tuo quotannis
 P ares inferias dabo sepulchro,
 Vt meo Pyladi, meo que Achati.
 S ic qui finis erit mihi loquendi,
 D esfendi mihi finis est futurus
 T e meum Pyladem, meumque Achatem.

S I M O N I S G R I N A E I ,
 uiri longè eruditissimi.

E quid ad extinti Grinæi funera, Nymphæ
 T ingitis umbra genas largo, Rheni inque per omnem
 T urbatæ, magno repletis littora planctus?
 E quid ad extinti Grinæi funera, Phœbe
 S ublatum esse gemis, quem par tibi cura sodalem
 F ècerat, et simile adiunctum cognomen utriques?
 E quid nunc iaculatur aquas nimbosus Orion,
 E t madidam fundit lachrymosus Aquarius urnam:
 C æteraque obscuror radiantia sidera cælo,
 I llustres tingunt nigra ferrugine multus?
 E quid ad extinti Grinæi funera Yates
 D eiecli moerore oculos lachrymantia uerba,
 E t mosto alternos trahitis de pectore uersus?

O rerum sortes uarie, properat aque doctis
 S emperfata uiris! I nunc et cura latentes
 S it tibi, quisquis eris, natura inquirere causas.
 S ciliat hec stultos mortales fallit manus
 Spes uitae, doctis eadem indoctisque munatur
 M ors tamen, et magno finem impositura labori,
 Desidiae et magnae. Nunc si sapis, ergo uiator,
 V iue tibi, nanque ipse tibi moriere, nec unum
 Progrediare diem, leshi quam aduenieris hora.
 N on tamen usque adeo pietatis neficia corda
 S unt, Grinæe, nubi, quin doctis carnâne Mânes
 Prosequar, et cura memet consoler mani.
 Ergo agite o Manes, o mens super aethera pridem
 V ecta, pium, quæso, a nobis hoc accipe carmen:
 A t tu summe Deum, uastri qui pondera cœli
 D iridis, et uastus cui se se accommodat orbis,
 G rineum insontem dilexit orbibus infer.

IN C E R A T I N U M , P S E V-

domonachum.

F letete agedum, flete o fratres, extinctus abiuit
 Ille unus uerstræ religionis honor.
 Ridete a reliqui, risu dignissima res est:
 H ec sunt perpetui funera digni iocis.
 Q uippe huius quandam mendacibus omnia facis
 P erdere, sola diu curaque mensque fuit.
 A t dum cuncta tegit, dum fraudibus omnia uelat,
 M ors simulatorem, non simulata rapit.

I O. Q V E L I N I.

I lle, Calliope, Q uelinus ille,
 E t tuus simus, et meus Q uelinus,
 I lle, inquam, in media senex iumenta

d.i.

50 E P I T A P H I A.

A quis interiit miser sub illis,
Non quas fonte tuo hauserat, nec illis
Quas secum flumij trahunt sonantes:
Sed quas, dum uigiles terit luarnas,
Collectas aluit scelestus hydrops.
Sic tuus perire tibi Quelinus,
Sic meus perire mihi Quelinus.
Ergo hunc Calliope fleamus ambo,
Ut illum proprijs aquis peremptum,
Seruemus lachrymis, aquisque nostris,
Ut uincantur aquis aquae, et putetur,
Ille qui perire nubis, ubique,
Seruatus studio tuo, meoque.

I A C O B I B E L N E N S I S.
Hunc sibi Belnenjis tumulum quem cernis inanem,
Struxerat, inuidie cui laqueus tumulum.
Debuerat certe, fors si foret omnibus aequa,
Tardius hic fieri, uel prius ille muri.

R E N A T I G E N T I L I S.
Frausto gutture stare quem reunctum,
Impeilique uides et huc et illuc,
Quondam purpureo sedens senatu,
Primas Parhijto in foro tenebat.
Verum (prob) faciliu sciu que grande,
Dum lucri studio impotente captus,
Bonos non minus ac malos coeret,
Iusto nomine sic iubente Diuim,
Vinus qui male se fererat tot annos,
Statere nunc male mortuus iubetur.

G V L I E L M I L A N G A E I
Insubria Proregis.

ANGAE V S ille magnus hic iacet, Lector,
LVMUS Mineruam colere doctus, et Martem,
 Quo nemo melior pace uixit aut bello.
Vite genus habes: mortis en genus disce:
AEtate consumpta laboribus multis,
SUUS, suorumque omnium ferè exhaustus
BOnus, in usus Galliae suæ, tandem,
 Qum plus Milone et Curione deberet,
 Interiit. Ergo pauper cœdit, dicas:
 Immò lauples, cui patria debuit tantum.

STEPHANI DOLETI AVRELII.

Ardentem medio rogo Doletum
Cernens horridum chorus sororum,
Charus ille diu chorus Doleti,
Totus ingemuit, nec ulla prorsus
Esoribus est reperta cunctis,
Nasus nulla, Dryasue, Nereisue,
 Quæ non uel lachrymis suis, uel haustis
Fontis Pegasei studeret unda
Crudeles adeo domare flamas.
Et iam totus erat sepultus ignis,
Iam largo madidus Doletus imbre,
Exemptus poterat neci uideri,
 Qum cœlo intonu: seuerus alto
Diuorum pater, et uelut per agre
Hoc tantum studium ferens sororum,
At cessate, ait, et nonum colonum
Ne diutius inuidete cœlo,
Cælum sic meus Hercules petiuit.

I O. D A M P E T R I.

d. q.

Clausus cœnobio latebat olim
 Ille Dampetrus, optimus nivorum,
 Primusque Hendecasyllabōn poëta.
 Et clausus pariter latebat idem
 Mole corporea, haud quidem, fatemur,
 Obesa nimis aut tenebrosa;
 Verum corporea, et proinde tali
 Vt diuinum animum uelue quibusdam
 N exum compedibus tenere posset.

At nunc canobique, corporisque
 Vinculus Dampetrus excolitus exit,
 Doctorumque uolat per ora liber,
 Quia tamen moriens suis amicis,
 Huius quot millia lachrymationum,
 Huius quot attulit anxios dolores!
 Ergo haud occidit ipse, quod putaram,
 Ociidit potius suos amicos.

N O B I L I S S. P R I N C I P I S.
 Francisci Borbonij, Ducis Anguillennensis.
 Quidam nuper gladios, et fortem cuaserū hostem,
 Hic, Francisce iaces, nec tamen ense iaces.
 Sed nec in hostili potuisti occumbere campo,
 Nec fortis fortis uictus ab hoste cadis.
 Sedibus at patrijs, belli simulachra carent
 Missa infelice sustulit arca manu.
 Arca, olim, ut credo, Stygia compacta cupressu,
 Arca, eheu quanta nobilitas nec!
 Arca, in qua Parcum Mauors absconderat ipse,
 Audiut ut factis æmula facta suis.
 Sic igitur miserande cadis, nec cernere longum
 Illa tua licuit porta trophyæ manu.

At si nobiscum uis, ô fortuna, iocari,
Cur ista mors est seria mixta iocis?

F R A N C I S C I V A L E S I I,
I, Christianissimi Francorum Regis, P. P. et bona-
rum literarum assertoris, undicisque.

O B I L E, quisquis ades, Regis uenerere se-
N pulchrum,

R egs sepulchrum nobilis.

Nec pigeat tecum Francorū incommoda flere,
Dum multa paucis explicio.

Corporis ac animi florentem dotibus, atque

R e facile primum ut nomine,

Franciscum hunc Regem uidit Fortuna, simulque
In nudie, ut bonus soleat.

Illum igitur facto interdum demulcit amore,
Et inclytis uictorijs:

Reppulit irata interdum, multaque minaci
Tradidit in hostium manus.

Sed nec sors illum melior sic extulit unquam,
Vt effet immenor sui:

Nec Fortuna animos illi sic fregit aerba,
Quoniam uictus illam uinceret.

Ergo suos cernens uanos Fortuna labores,
Et irritos omnes dolos,

Auxilium poscit supplex a Morte:roganti
Mors paret illi protinus,

Et Regis primum è natis truculentia perenit,
Cum tertium mox addidit.

Hec l'iuuenes ambos ambo n'l tale timentes,
Et non meri dignissimos.

Tandem etiam, ô facinus! parta iam pace fruentem
d.iij.

A ggressa patrem sustulit:
S ublatum ingenuere omnes, sed præ omnibus, illæ
illæ Camenæ nobiles,
Hebrææ, Græcæ, et Latæ, quas ille souebat,
Vt filias s'et pater.

Q uæ nunc, ut referant illi quæ præmis possumus,
F ouent incissim mortuum,
E t quantum in se se est, à cæca mortis opacæ
O blimone undicant.

F R A N C I S C I V A L E S I L.
Francisci Regis filij, et Galliarum Delphini.
H unc etiam iuuenè extinctum, rogo, cerne, uiator,
H ei mehi, cur iuuum dicere fata uetani?
H ic est, quo niti regnum debebat austum,
S pes patriæ nuper, spes quoque prima patris,
P ro quibus intrepidus forcem dum fertur in hostem,
I pse illum Maiors uidit et ohstupuit.

A ggressusque dolo, et crudelis fraude uenenî
S ustulit. Hec magnis frustis bene nota uris!
M acte tamen Principis: nam te mors ipsa facietur
N on aliter uincit quam potuisse dolo.
N emper erat hoc reliquum, vellei ut principis acta
At quares, simili te quoque fraude mori.

C A B O L I V A L E S I I, F R A N
cisci Regis filij, et Aureliorum Ducus.

A L L I A felix nubi patria nuper,
G idem etiā nuper rexque paternusque fuit.
I ngenium (nisi me assentarix turba fecellit)
C'e este, et sum nis æmula forma deus.
I amque nubi externos Fortuna parabat honores,
I am poteram magni Cæsaris esse gener,

E P I T A P H I A. 55

Quando ferox blanda pro coniuge Parca reperta est,
 Quae mihi pro thalamo sternere hunc tumulum.
Ne tam crepta mouent tamē haec me commoda uitæ,
 Quādoleo abruptum nobile pacis opus.
Sed quanquam haud potui pacem componere viuus,
 Quis sit ab interitu surget an ipsa meo?

IN M O R T E M F R A N C I S C I
 Valeſū, I, Francorum Regis, & duorum eius libe-
 torum, Francisci, Carolique, alterius Galliarum
 Delphini, alterius Aureliorum Ducis.

SPICIS infelix tres Regum Gallia mortes,
A Heu uicina nūn funera scribust!
 Aspicias effcri, quantaque potes pictate
 Prosequeris facibus, prosequeris lachrymus.
Ne cūrū digni siquidem natique patērque,
 Quorum clementia necē muta uel ipsa gemante.
Crudeles superi, ut sit mors matura parentis,
 (Debuerat princeps si tanen iste mori)
At cūr tam subito ternis ex fratribus, unum
 Seruafis, rapuit Mors uolenta duos?
Nam potius digna ut uirtutis prema ferrent,
 Condendus triplex fratribus orbis erat.

I C O N E S.

Hercules O Etens.
Certaui mecum virtus, superatique cessit,
 Hac uolum uicta, uictor & esse mei,
 Dido, rogum confensa.
Funere Didonis sapientes este pueræ,
 Sunn nulla hospitiū pondera, nulla thori.
 d. iiij.

Hector.

*H*ectoris in calumni mansisti patria, dextra,
Hector quid mirum si pereunte, perire?

Pithagoras.

*L*audent uitam alij suam loquendo,
Virtutem ipse meam probatando.

Xenophon.

*P*allada dilexi, pariter me Pallas amauit,
Et literas Pallas et dedit arma mihi.

Alexander Magnus.

*P*ost Persas fusos, quaestusque orbis habenda,
Armis non potui adere, sed dolis.

Democritus.

*O*mnia Democritus ridebat, tu quoque, lector,
Democriti ride, si sapias, tumulum.

Demosthenes.

*M*agnum opus est, hominū regere et cōponere metes,
Sed tamen hic magnum praestit illud opus.

Spartana filium intersectura.

*E*rgo ubi sunt comites? un' es Lacedæmonie natus?
At peperit matrem terra Laccena tibi.

Sappho.

*A*uxit Musarum numerum Sappho addito Musis,
Felix, si saevis sic uoluisset amor.

Lucretia.

*P*ollutum est corpus, mansit mens integra nobis:
Et non ex isto corpore casta fugeris?

M. Brutus Cæsaris interfector,
Seipsum intersecturus.

*D*iuinijs uti licuit cum Cæsare partis,
Ferre nec possum, non potui dominum.

I C O N E S.

39

Cato Uticensis.

Vicisti Magnum Cæsar, sed quidlibet aude,

Vnus dicitur se superasse Cato.

Camillus.

Romanam, fateor, construxit Romulus urbem,

C apta ego restituī mœnia: maior uter?

P. Virgilius Maro.

E tu, docte Maro, es sublatuſ orbi,

M ori numina posse quis putasset?

Iuppiter Phidiacus.

V e tali ſeſe cognouit imagine piectum,

T andem etiam geminus Iuppiter, inquit, ero.

In eundem.

Q uantum hic à uero diſtet Ioue Iuppiter audi,

N empe hic eſt caſtus, priſcus adulter erat.

Venus.

M e Paris eſt natus nuper, Palladis que ſalutani,

H æc Venerem, matrem natus, at ille deam.

In eandem.

N unc demum cœpi Venus eſſe uenustior, olim

Q ue fuerant ſocie contineo Charitas.

In eandem.

Falluntur qui me cohiberi poſſe negarunt,

E n basis haec Venerem firſtere parua poſteſt.

T. Lini.

T umalum Tito nuper parabam Liui,

Q uum ſic Apollo iuſſit ut deſiſtem,

H æc mortuos, inquit, decem, uiuit Titus.

THEODORI BEZAE VEZELII
EPIGRAMMATA.

AD LECTOREM.

VNT quis Lectori longo fastidia libro
Longe ferant, si se scribere paucia mhi.
Si tamen poterat, Lector, liber e se, libellus:
Pendere sed uirgus, non numerare debet.

AD EVNDEM.

Non conuictia, nec latrations,
Nec ronchos timeo calumniāsue,
Nec ullos obelos feneriores.
Non quod iudicio meo Poëta
Sim tantus, nihil ut queat reprendi:
Sed quod iudicio meo Poëta
Sim tam ridiculous, parūmque doctus,
Vt nullum fore iudicem eruditum,
Meos carpere qui uelit labores:
Nam quis Althiopem uelit lauare?

DE GEMINIS SOLIBVS

in his Lutetiae Parhisiorum, Anno 1539.

Aspires nuper geminos quam Gallia, Soles,
Mirata es Soles Gallia tota duos.
At nunc murari potius tua commoda disce,
Quae spondere tibi sidera bina uides.
Sol est Franciscus, sol est quoque Carolus, istos
Nimurum Soles astra benigna notam.
Quos si concordes fædus coniunxerit ictum,
Eclipsis fuerit nulla timenda tibi.
In Claudium.
Non cessas ueteres Claudi manusare poëtas,

Claudo ausos Venerem iungre Mulabero.

Et Diuos ego non cesso uocitare furentes,

Vxor quod claudio sit datus bella tibi.

Attamen hoc nostrum cœpit lenire dolorem,

Quod tua nun: Mariem cœpit habere Venus.

D E C O M M E N T A R I I S

D.Melchioris Volmarii, præceptoris charissimi
in Homeri poësim.

Me condem ingrati priuarent lumine Diui,

Nec uati quicquam proderat esse sacro.

Hoc scelus aduersens noster Volmarius, illi

Reflexuit, diui quos tulerant oculos.

Iarate me superi, ubi est maior habendus,

Irrita qui Superum reddere iussa potest.

I N Q V E N D A M A S I N O-
rum encomiasten.

Dum laudas asinos, toties cur, Pontice, peatis?

Nempe tibi ignotum ywāji otawār erat.

I N A M O R E M .

Isse hominum curam Superis si credere fas est,

Et quæ sentimus commoda ferre Deos,

Cur rogo felici Diuum numeratur in albo

Fraudibus ille suis nobilitatus Amor?

Sane illum quisquis supremo adscriptis Olympo,

Hunc nimus credo, cœpit Amoris amor.

D E V E N E R E M A R M O R E A

Regi donata à Renzo equite.

Oua ab ibi missa fuit nuper, Rex maxime regum,

Non est ficta Venus, uera sed ipsa Venus.

Icilicet illa polum, Martemque louemque reliquit,

Quid te his maiorem crederet esse tribus.

60 EPIGRAMMATA.

A D C A R O L V M Q V I N T V M,
quum Lucetiam ingressus esset.

Te præsente sua est facies quod redditis celo,
Et sensit numen Iuppiter ipse tuum.

Miratur uulgas: sed cui est tua cognita uirtus,
Uirtus perspectum quid tua possit habere.

Scilicet hoc æquum est, ut qui moderamine tanto,
Iura dat in terris, iura det ille polo.

A D L O D O I C V M V A L I D V M

An est credibile, hunc meum libellum,

Hunc, inquam, illepidum meum libellum,

Perlectum esse tibi, et molestarum

A te rædia tanta deuorata?

Esto, legeris, et molestarum

Semel rædia tanta deuoraris,

Dic mihi Lodoice, amabo, sùne

Vllum unquam insipidum magis poëtam

Legisti? An retices? nec id fateri

Vis: personam igitur tuam ipse sumam,

Et satis faciam mulci roganti,

Et quanta potero intonabo uoce,

Non uidi insipidum magis poëtam.

D E A M I C I T I A C V M T R V C H I O init.

Hec uos aduoco, uos acres Sophistas

Fallaces querulosque homunciones,

Qui noctes teritus, diésque totos,

Quærendo insidias locutionum.

Vos, inquam, aduoco, uos acres Sophistas,

Qui posse hoc fieri simul negare

Vet quis inficiet in locis duobus.

Tandem uera loqui o'renebriones,

Discite, & fieri videte posse,
Posse quod fieri simul negatis,
Quum sim unus, tamen in locis duobus
Vitam uiuo simul, uelutque nostra
In partes geminas secata mens est:
Apud me altera uiuit, altera autem
Vit in Truchio meo. Ergo nobis
Palam aditus o tenebriones?

IN SAPIDV M.

Dum se se egregium sapidus putat esse poetam,
Desipit, & Sapido n il magis insipidum.

DE THEOCRENI LIBELLO.

Arna Maro laudare doceat spatiofa colonos,
Idem parua doceat rura colenda Maro.
Qui uolat hic terram centenis uertat aratri,
Plus iuuat hic parvus, sed bene cultus ager.

IN E V N D E M.

Nil non egregie facit Philænus,
Tersus, integer, elegans Philænus.
T estem si petis, en tibi, Philæno
T este, hæc omnia perficit Philænus.

AD BIBLIOTHECA M.

Saluete incolumes mei libelli,
Mee deliciae, mee salutes,
Salve mi Cicer, Catulle salve,
Salve mi Maro, Pliniūmque uterque,
Mi Cato, Columella, Varro, Lini,
Salve mi quoque Plaute, tu Terenti,
Et tu salve Ouidi, Fabi, Properti,
Vos saluete etiam disertiores
Greci, ponere quos loco priore

62 EPIGRAMMATA.

D ecebat, Sophocles, I socratisque.
 E t tu cui popularis aura nomen
 D edit: tu quoque magne Homere salue,
 S alve Aristoteles, Plato, Timae .
 E tuos ô reliqui quibus negotium est
 I ncludi numeris Phaleuciorum.
 C uncti denique uos mei libelli
 S aluetote, iterumque tertiumque,
 A que audite meam prectionem:
 H oc ergo precor ô mei libelli,
 V et ne longa mibi mora illa (senis
 N am à uobis procul abfui diebus)
 O bfit quoniam undiquaque tali
 S itis in me animo et fauore deinceps,
 Q uali, dum proficiaser, fuistis,
 N imurum facilique candidoque.
 Q uod si istam mihi supplicationem
 V os conafferitis mei libelli,
 I d uobis quoque pollicabor ipse,
 N on me unam hebdomadam procul, quid? immo
 N on diem procul unicum abfuturum.
 Q uid diem? immo nec horulam, immo nullum
 P unctum temporis, ut libet pusillum.

A D S O D A L E S , D 1
 Melchiaris Volmarij, præceptoris chas-
 rissimi aduentu in Galliam.

A udite, ô lepidi mei Sodales,
 T er suauem atque hilarem locutionem.
 Ille Volmarius, mei ô Sodales,
 I naegeerrimus omnium virorum,
 Ille Volmarius modo est reuersus.

Hunc ergo, o lepidi mei sodales,
Diem cantibus, oro, transfigamus.
Procul mæhtia, nulcshaque,
Procul tristitia, atque solitudo,
Procul sine genitus, procul dolores.
At tu latitia aduenia, tui, mque
Adducas comitem, optimum Deorum
Lycum, eij Cererem optimam Dearum.
Io, mi bone Bacche, mi Lyæe,
O Ceres mea, ne nubi negetis
Queso istam exigua petitionem:
Aduolate, rogo, Deis relatis.
Hic nulli tertici deambulones,
Hic rixosus erit sophista nullus,
Sed connive aliquot boni poëtae,
Nempe Rillerius, sobertiusque:
Tertius quoque Claudius futurus,
Locum post alios tenebo quartum.
At tu Melchior in loco supremo
Sedens, Mercurioque Apollinisque,
Et uices Charitum suplebis unus.
Quod si force tua eruditione
Audita (quis enim tuam negat)
In celum quoque transisse famam)
Facundus ueniat nepos Atlantis,
Aut Phœbus Charitesue: tunc manebis
Suprema nihilominus cathedra,
Et tacentibus omnibus loqueris,
Nam quis (u penitus caret cerebro)
Phœbo Mercurioque, Gratysque,
N eget Volmarium cruditiorem?

64 EPIGRAMMATA.

IN LAVDEM COLVME LLAE.

O rpha mirata est Rhodope sua fata canentem,
Si modo Virgilij carmina pondus habent.
Tu uero tunis, sylvestris rura canendo,
Post te urbes ipsas in tua rura trabis.
O' Dij quos olim nutrituit Roma Quirites!
Quae tam facundum uiderit agricolam!

DE ALDO MANTIO ROM.

omnium quidem authorum, præcipue uero poëtarum excellentissimo Typographo.

D idonis aceruit rogum disertus
M aro: Pompejus rogum Lukanus:
E t disertè adeo hoc uterque fecit,
V t nunc unuere iudicetur illa,
N ec iam mortuus hic puretur esse:
I mmò sint rediuius et hic et illa.
Ergo credere fas erit poëtas
D iuos, ut pote qui loquendo possint
V itam reddere mortuis: quod ipsis
E st diuis proprium et peculiare.
Q uod si credere fas Deos poëtas,
V itam reddere quod queant sublatam:
Q uanto est insitus, æquiusque, quæso,
A ldum Manutium Deum uocare,
I psis qui potuit suo labore
V itam reddere mortuis poëtis?

DE CANDIDA.

D efessus medio choro iacebam,
E t somno graue iam caput cidebat,
S in Candida quam misera Ecclœ,

EPIGRAMMATA. 65

Prefens est mihi uisa dormienti,
Icos, deliciasque facilitare,
Et tractare manu, et notare ocellis,
Et blesa uelut increpare uoce.
Contra sic ego somnians loquebar,
Ni sis me mihi charior, puer,
Diffolu*m* cupio, et perire totus.
Vix haec addideram, repente nostrum
Quum lux inuidia somnum diremit,
Et meam mihi sustulit puellam.
At tu, quisquis es, o tenebris o*sae*
Pries optima cogitationis,
Seu te Morpheus, seu uocare Somnum
Fas est, fac uigil ut queam uidere
Quod somno potus uidere captus.
Aut, si non aliter potes mederi
Huc desiderio meo, perennem
Inducas mihi somnationem.

I N S E X T V M.

Cae*cus* es, et cunctos reprendis, Sexte, poëtas:
S anum repreensor debet habere caput.
IN THAIDA CAECAM,
Et Ponticum claudum.

T haida cras duces cæcum, pede claudus ueroque;
Conuenis uxori, conuenit illa tibi.
Integrum e duplice surget sic corpore corpus,
Si praestes oculos, praestet at illa pedes.
Ergo rem faciunt te dignam, Pontiae, diui,
Si emiuiro qui dent iuxuā*q*ka tibi.

I N L V P V M.

Ieiunus sobrium mihi Platonem

e.i.

66 EPIGRAMMATA.

Laudabas, Sophiamque prædicabas,
Mox uero ut tibi cœna sumpta tecum,
Mutasti faciem atque opinionem.
Quâ factum hoc Lupe, tam citò ut iuberet
A cœna Sophiam ualeres nempe
Cœnatus, Lupe, non eras apud te.

DE FRANCISCO

Rabelæso.

Qui sic nigratur, tractantem ut seria uincat,
Seria quum faciet, dic, rogo, quantus erit?

DE HELIONORA

Francorum regina.

Nil Helena uidit Phœbus formosius una,
Te, Regina, nihil pulchrius orbis habet.
Vtraque formosa est, sed re tamen altera maior:
Illa serit lites, Helionora fugat.

IN ASINVUM.

Sed domi mihi, seu foris repertus,
Promissi. et fidei date, admoneris,
Tu contra uelut admodum occupatus,
Has facis nihil petitiones,
Sed horam tamen inquis ad futuram,
Qua me ex paupere diuitem et beatum
Reddas. Enigatur tibi ipse dono
Horas quod tibi nuntiabit omnes.
Tandem nunc, Afini, potes iubere
Hec ut hora sonet diu expetita.

DE FRANCISCI ET

Caroli inducij.

Roma olim cessit saceri, generique furor;
Et accidit gladijs inclita Roma suis.

EPIGRAMMATA. 67

Quod si illi placidas iunxissent foedere dextras,

Robore staret adhuc Martia Roma suo.

Sic fratribus immutis nuper discordia, penè

Funditus Europæ uerterat imperium;

At quoniam iungunt concordia pectora fratres,

Seruatum Europæ dicitur imperium.

DE MORBO FRANCISCI

Gallorum Regis, salutemque mox illi reddita.

Aegroto Pallas Franciso aegrotai aiebat,

O pebat Mauors aeger & ipse mori.

Illa, quod hoc tam solo se credat alumno:

Hic, quod sit studio natus uterque pari.

Quod si Franciscum mors eripuisse, codem

Funere Mars functus, functa Minerua foret.

Hoc Atropos murata nefas, feritate reposta,

Tres una ueluit morte perire Deos.

AD C. L. MAROTVM.

Tam doctè Venerem diuinus pinxit Apelles,

Illi ut credatur uisa fuisse Venus.

At tantam sapiunt Venerem tua scripta, Marote,

Vt tibi credatur cognita tota Venus.

AD CANDIDAM, DE

ipsius facie, in tabella expressa.

Quanto pulchrius, elegantiusque

Picta hæc est tabula, omnibus tabellis:

Tantò pulchrior, elegantiorque,

Hac ipsa mihi crederis tabella.

XENIVM TRVCHIO

& Dampetro.

Synerus nus est nunquam neglectus amicis,

Anni sub primos mittere dona dies.

c.ii.

Nempe quod ut veteris renouatur circulus anni,
Fas sit ut antiquus sic renouetur amor.

Ergo quum BeXam Truchius facietur amicum,
Ne me Dampetrus deneget esse suum:

Non temere, priscos homines imitatus, utrique
Parva quidem mutto dona, sed apta tamen.

Ambo estis Vates, ambobus carnula dono,
Carmina que nostri pignus amoris erunt.

Vos pridem synærus amor coniunxit in unum,
Vnum igitur decuit munus habere duos.

DESCRIPATIO VIRTUTIS.

Quænam tam lacero uestita incœda amictu?
Virtus antiquis nobilitata sophis.

Cur uestis tam uilis? Opes concemno caducas.
Cur gemina est facies? Tempus uterunque noto.

Quid docet hoc frenum? Mencis cohibere furores.
Rastros cur gestas? Res mibi grata labor.

Cur uolucris? Doceo tandem super astra uolare.
Cur tibi mors premitur? Nescio sola mori.

IN FORI MANCIPIA.

Quum sit hoc proprium fere poëtis,
Rebus omnibus ut peculiarem
Diuum constituant, suumque numen,
Cur lucrum, forum, &c. elocutionem,
Vni Mercurio tamen sacrarunt?
Prisci scilicet hoc modo indicarunt
Futurum, ut rabiofa quisquis arma
Tractaret fori, haberet ille curam
Lucri, non minus ac locutionis.

AD MARIANVM.
Augstas, Mariane, deum uenturus ad aras,

Nulla cremas magno thura Sabaea Ioui.
 Nec capis externos cultum qui spargat odores,
 Nec diti tractas aspera signa manu.
 Gemmatæ nunquam sudas sub pondere uestis,
 Nec digitos onerat res peregrina tuos.
 Sed placidam ex nullo pollutam criminè mentem,
 A tque sua notas à pietate manus.
 Cæteraque integras domini testantia mores,
 Hæc, inquam, magnis das Mariane deis.
 Quod si rara solent meritè pretiosa uideri,
 Nemo dedit, nemo plus, Mariane, dabit.
 IN ERASMI IMAGINE M.
 Illum quo totus nunc personat orbis Erasmus,
 Hæc tibi dimidium picta tabella refert.
 At cur non totum? mirari define, lector,
 Integra nam totum terra nec ipsa capit.

A D M V S A S.
 Si rogas Cererimque, Liberumque
 Vitæ sollicitus suæ colonus,
 Si Mavortis opem petit cruentus
 Miles, sollicitus suæ salutis:
 Quid nî, Calliope, tibi, tuisque
 Iure sacra feram? quibus placere
 Est unum studium nubi, omnibusque
 Qui Vatum è numero uolunt haberi?
 Vobis ergo ferenda sacra, Musæ.
 Sed quæ uictima grata? quæ Camœnæ
 Diuina hostia? parcite ô Camœnæ,
 Non haec uictima, sed tamen suauis
 Futura arbitror, admodumque grata.
 Attende ô tinea, illa quæ pusillo

V entrem corpore tam geris uoracem,
 T éne Pieridum aggredi ministros?
 T éne arroderem tam sacros labores?
 N ec factum mihi denega: ecce furti
 T u exempla, tue et uoracitatis.
 T u ferè mihi passarem Catulli,
 T u ferè mihi Les'biām abstulisti.
 N unc certe meus ille Martialis
 I ma ad uisera rosus usque languet,
 E t querit medicum suum Triphonem.
 I mmò et ipse Maro, cui pepercit
 O lim flamma, tuum tamen terebrum
 N uper, ô fera ter scæfata, sensit.
 Q uid dicam innumeros bene eruditos,
 Q uorum tu monimenta, tu labores
 I sto pessima uenire deuorasti?
 P rodì, iam tunicam relinque, prodi.
 V ah ut callida striguit ipsa se fel?
 V t mortem simulat scæfata, prodi.
 P ro rœ criminibus datura paens.
 A ge, istum iugulo tuo mucronem
 C ruenta exape, et istum, et istum, et istum.
 V ide ut palpiter, ut cruento largo
 A ras polluerit prophana sacras.
 A t nos Pierides, bona que Musæ,
 N unc gaudent, iacet fera interempta,
 I acet sacrilega illa, que solebat
 S acros Pieridum uorare fernos.
 H anc uobis tunicam, has dico Camœnæ
 V obis exuuias, ut hinc trophæum
 P arnasso in medio locatis, et sic

EPIGRAMMATA. 73

Hæc inscriptio. De fera interempta,
Bæcens spolia hæc opima Musis.

IN PHILAE NVM.

Aurelias uocare uespas sucuimus,
Vt dicere olim mos erat naſum Atticum:
A te Philene, Aurelium uocabimus
Fucum, quod omnes adeo pungas frigidè,
A culeum ut interim relinquas nemini.

AD TRIPVTIVM AVR- LUM IURIS.

Doctum illum et lepidum tuum libellum,
Quo mysteria iuris explicasti,
Fertur Mercurius tulisse nuper
Ima ad tartara, protinusque doctis
Illi manibus, ut Papiniano,
Pculo, Scuolæ, et Vlpiano, et illi
Iuris quem merito uocant lucernam,
Legendum exhibuisse: deinde lecto
Sic coepisse loqui tuo libello:
Ecquid ceditis? At Papinianus,
Cuncti cedimus, inquit, hand granatae.

IN PHILOPATRVM.

Damnabis fateor nostros philopatre libellos,
Et tibi non lectum despicietur opus.
Quid tum? si nostros carpas philopatre libellos,
Debebunt tanto nostra placere magis.

IN EVNDEM.

Sine Palatina philopatrus inambulet hora,
Et fatuo mæſſu marmor utrumque terat:
e.iiiij.

72 EPIGRAMMATA.

S iuc fames illum locupletum querere mensas,
E t procul è uacua iussit abire domo.
S eu ieiunus eat, seu pleno uentre uacillet,
S eu lateat solus, seu comitatus eat,
S emper habet quiddam turpi quod garriat ore,
Quod merito possit carpere, semper habet.
S emper hiat, semper colloque humerisque laborat,
E t simulat magnum, uoce, manuque sophos.
S ed quam te audierint multi bene multa loquentem;
N emo bene audiuit te Philopatre loqui.

XENIVM CANDIDAE,

V estes diuini graues & arte,
A ptandumque tuo monile collo,
A ut quos India mittit uniones
I ani nec queo nec uolo Calendis
A d te mittere, Candida, una Beæ
Dilectissima Candida. At quid ergo?
I psam nempe animam tibi dicatam,
A morisque tui ignibus perustam,
Q uæ pridem tua sit licet, suamque
T e pridem dominam uocetque, ametque,
S e rursus tibi, datque, dedicatque
I nclusa his numeris Phaleuciorum.
Q uod si munera raritate censes,
O Dij quam tibi grande mutto munus!

DE TRVCHIO ET

Valido.

V os ego diuinis Manes appello Platonis,
I nteger est cuius munere notus Amor.
P icite, non curnám in se se moriantur amantes,
C úrue anima uiuant alter in alterius:

A ut quales merito nobis dicamus amicos,
 A ut solidi uerum quod sit amoris opus.
 H ec ego non quero, nec quae retulisse Platonis,
 S obrius ad sobrij prandia fertur amor.
 S it satis haec dixisse semel, nunc dicite, Manes,
 Quædam animo nondum sat bene nota meo.
 M ens simplex atq; una mihi est, hanc attamen unam
 P rideam amor in partes iussit abire duas:
 A tque ait, hanc animam diuīsam trado duobus,
 D imidiām Truchio, dimidiām valido.
 S alua tamen mens est, uiuo, scribōque, loquorque:
 E t tamen haec Validi est, et tamen haec Truchij est.
 Q uodque magis mirum, quum sit diuīsa duobus,
 V trunque integrā diligō, amoque animā.

I N H V B E R T V M.

N orunt Hubertum ganeones prodige,
 N orunt magistri cocta quos crambe necat:
 I n urbe tota nullus histrio latet,
 N ec mæchus ullus, lœno, scurrāue impudens,
 N ec Chiromantis ullus, aut cadauerum
 M olestus excitator, aut uates malus,
 C ui non Hubertus iste sit notus bene.
 S ed scire uis, ignotus hic cui sit? sibi.

I N O L L V M.

Q uamvis illa mihi forensis esset
 P rideam perfidia usque et usque nota,
 N ec donis ego, nec pecuniarum
 P epercī cumulo, ut mihi innocentia
 P ræfū iudicis ad tribunal effes.
 A t tu, muneribus meis receptis,
 M e, nec id semel, Olle prodidisti.

74 EPIGRAMMATA.

Sane es integer, et bonus patronus,

Spem qui fallere non uelis clientis.

DE IOANNE SECUNDO

Hagiensi, poëta eximio.

Exclsum seu condit opus, magnique Maronis

Luminibus officere studeat:

Sine leues elegos, alternaque carmina, raptus

Nasonis impetu canit:

Sine lyram uarijs sic aptat cantibus, ut se

Victum erubescat Pindarus:

Sine iocos, blandosque sales epigrammate miscat,

Clara inuidente Bilbili,

Vitis quattuor haec sic prestat ille secundus,

Secundus ut sit nemini.

AD FABVLVM.

Si cœnare uoles, Fabulle, mecum,

(Sed cœnare uoles, Fabulle, mecum)

Audi que tibi cœna sit parata,

Perdices gemini duas edemus:

Turtrum mox aderis, nec ille solus,

Sed quem casta etiam sequetur uxor.

Hæc nos frigidulo mero, Fabulle,

E fame quoque condicimus ipsa,

Sed scis qualia una comparauis?

Quæ si non uocites Optimiana,

At certe Optimiana iure dicas.

IN PHILAE NVM.

Erasmus ille, quo fatentur plurimi

Nihil suisse, uel futurum doctius:

Tibi Philæna stupidus est et plumbens:

Et quicquid uspiam ab omnibus fingi potest

C alumniarum, stulte in illum congeris.

L atra Philæne quandiu & quantum uoles,

H unc scire constat plura, quam tu nescias.

G E N E T H L I A C O N F R A N-

cisæ Valesij, Henrici Valesij Galliarum olim

Delphini, & illustrissimæ Principis

Catharinae Medices, filij.

F ertur in Alcmenes uenturus Iuppiter olim

B rachia, ter noctis continuasse uices.

N empe quidam magni diuinos Herculis ortus,

N ox, hyberna liet, non foret una satis:

S ic, præcepit Henricæ, tuo quum e' semine uellent

A lcide Gallis gignere fatuuum,

V nius in prolis conceputum, currere messes

I usserunt, magna cum ratione, decem.

S ciliæ hand aliter prorsus quidam pluribus annis

F ormarri tantus debuit iuste puer.

E t(si fas homini res est aperire futuras,

N ec dici datum numen inane deceat)

Q uo deni plures ternis sunt noctibus anni,

Hoc tuus hic infans Hercule maior erit.

G E N E T H L I A C O N I S A-

bella à Francia, Henrici Valesij, Galliarum

olim Delphini, & illustrissimæ Princi-

pis, Catharinae Medices, filie.

E ccce nouos peperit Gallis Catharina triumphos,

I am prolediues altera:

N atorūmque loco, feliam crescere turbam

A uus ne potum conficit.

E n, uix dum nata, m cunis Isabella uidetur

V agre quiddam regum.

76 EPIGRAMMATA.

Moxque iocos blandae tenero cum fratre sororis
spectabit Henricus pater.
At Gallus primis iam nunc miratur in annis
S uos futuros principes,
Et, quanvis tenerae, magnum iam frontis honorem,
N otusque regias alit:
Donec paulatim illorum crescentibus annis,
Spes patris adolescentia simul:
Francisco ut domitos fortis, uictosque pudico
Isabellae amore blandulae,
G allia conficiat uenerari lilia pronus
Orbis superbos principes.
Illi etenim nullus poterit paruiribus esse,
O disse nullus hanc uoleat.

DE FELICI IN AVGVRATIONE Henrici, II, Christianissimi Fran-

corum Regis.

Francisco postquam sublato, Gallia sensit
Cuiuslene foret mox subitura iugum,
Finet, ut potuit, genitus, animisque receptis
Isthaec fassa fuit damna lucrosa sibi.
Ergo age, quamprimum fac huius, Sequana, Regis
Ad gelidas Arctos nuntia fama uoleat:
Hec, Liger, Hesperijs, Rheni, Mosa, dicio ripae,
Hec, Rhodane, ambustos perfer ad AEthiopas,
G allorum, Henricum, felicia sceptra tenere,
Ingentem ingenti de genitore satum.
Ne regem esse tam, dubium quia fecerit ipse,
Rex Gallis dici debeat, an ne pater.
D. Q VELINO SENATORI,
Seu Dea, seu Deus est, qui te tam laeta parantem

E P I G R A M M A T A. 77

C oniugia, è tristis uix finit ire choro.
I lla Deæ, iste Dei primari nomine dignus,
D ignus qui superum cedat ab arte procul.
N am tua uel virtus, uel castæ uota pueræ,
M ateries iusti plena fauoris erat.
P erge Queline tamen, nec tam bene coepit morere,
F inem etiam morbis, Dij statuere suum.
P erge puella simul, nanque ægrotante Quelino
V ix alius toto sanior orbe uer est.

A D P O N T I C V M.

N ostras, Pontice, somniationes
N arro quum tibi, tunc moues cachinnos,
E t hæc plena putas inceptiarum.
A tqui, Pontice, somniare nuper
S ic mi contigit, ut nubi underer
O mnes diuitias, opes, talenta,
P actolique, Tagique, possidere,
E ssè hæc somnia uera tun' negabis?

D E V I C T O R I A P A R T A
aduersus Marchionem Vafli. Anno 1544.

F rancorum uictus acies Insubria uidit,
V idit, sed Franci robore freta ducis.
N ang; uelut quandam Romanam oppressere Quirites,
S ic est penè sua Francia uersa manu.
A t nunc euersas Aquilas Insubria cernit,
E t colubris rursum lilia iuncta suis.
E rgò seu uincat, seu cedat Francus, ut inique
V irtutis laudem quodd mereatur, habet.

A D G E R M A N V M

Valentem.

Ergo Germani multus uolabit amoenos

78 EPIGRAMMATA.

B arba, licet lenis, flanáque, dura tamen?
 D ura equidem, nobis quæ tam cito præripit illas,
 Illas quas Phœbus uellet habere genas.
 E t medianam nobis faciem quæ surripit illam,
 Quam lepori involvit, cùmque lepore iocus.
 I stos barba decet, quibus est sic acta iumentus
 Vt canæ tuti sint sub honore comæ.
 A t quid non didicit primis Germanus ab annis,
 Quem uicena uidet bruma peracta senem?
 C ede igitur lanugo procul, nisi cesseris, ecce,
 Quod queat inuitam cogere, tonsor habet.

D E F R A N C I S C O

Galliarum Rege.

V idimus, heu, fratres in mutua bella paratos,
 V idimus accensas, Martis ubique faces.
 N unc tamen, ò Superi, placidis allabitur aliis
 A urea perpetuos pax habitura dies.
 Q uis porro tanti tibi Gallia muneris author?
 Gallia quo tandem vindice facta tua es?
 S cilicet hic superum fauor est, hæc munera Diuum,
 Non sunt hæc cæli munera tota tamen:
 Q uippe etiam partem doni sibi vindicat huius,
 Et Rex, & Regis natus uterque tui.
 R oma igitur patriæ Patres numerauerit olim,
 N os patriæ Patres, & numeremus aum.
 I N P A V L I N V M.
 P aulinò quoties condixi, Testib[us], cœnam,
 N unquam, quum tacet cætera turba, tacet.
 N ec nisi depositis dapibusque meroque, quiescit.
 Ergo satur, dices, non abit: immo uenit.

EPIGRAMMATA. 79

IN CAECILIVM.

Quandounque sibi parare amicos
Opitac Cecilius fideliores,
Hos solo probat estimatque censu,
Ne quenquam colit ut suum libenter
Virtus unica quem facit beatum,
Sed cuius titulos superbiores
Triplex linea uix notare possit:
Hunc suum uocat, hunc colit libenter,
Sic seruit, amare, non amatur.

IN POSTHVMVM.

Sæpe quidem uerbo soluis, re Posthume nunquam.
Quod toties soluis, iam rogo, solue semel.

IN BERGEDVM.

Audes(ô facinus) censoris sumere normam,
Et semper moesti uerba sonare senis.
Audes, ô mores, ô tempora, dicere, quum sis
Socraticos inter gloria prima canes.
Sic tamen ô demens, sic inquam, Bergede, ploras,
Quale rudit uestor, pande Silene, tuus,
Quale gemini calami crasso tractante bubulco,
Quale gemit uiridi fulsa quadriga rotta.
Denique sic ploras, ut quis tua carmina ridens
Non legit, inuentus sit, puto, nullus adhuc.

AD IANVM.

Aureolos Paulo uicenos, Jane, dedisti:
Credito nam quis non reppetit, ille dedit.
Sed quanus dederis, quanus nil inde reposcas,
Aureolos reddet bis tibi, Jane, decem:
At quando dices, Graecorum nempe Calendis,
Quum dederis nummos, credere uerba potes.

80 EPIGRAMMATA.

IN DAE DALVM.

Seu te seria, seu ioci morantur,
 Seu lites medio furo tueris,
 Seu uicos teris otiosus urbis,
 Seu potes, recitescue, rideasue,
 Cuncta accepta tuo refers parenti,
 Quid si Dædala posthumus fuisses?

DE FRANCISCO VALE-
 sio Galliarum reg.

Quod Franciæ, tibi iam dudum spondet Olympus,
 Id fors obtulerat nuper amica tibi.
 Sicut ut posset uictorem agnoscere Francum,
 Excesso alterius terra beata iugo.
 Tu tamen haec, quanvis et magna et certa) tuorum
 Non es dilecto sanguine passus emi.
 Ergo quod illæsos, o Rex, seruaueris hostes,
 Nemus metum credat, sed pietatis opus.
 Pugnabas etenim nolens pugnare, tuique
 Tunc quum hostem nolles uincere, uictor eras.

IN ZOILVM.

Breuem, Zoile, dicens hunc libellum:
 O si possit idem omnibus uideri!

AD AMICOS.

Hunc quanquam illepidum, et malum libellum,
 Vos o perlepidi mei sodales,
 Quæso sumite blandiore uultu,
 Deinde perlegite usque ad umbilicum.
 Nam uos id rogat, ille Beza uester,
 Cuius uos anomamque, corculumque,
 Idque me hercule iure possidetis.
 Sed sic perlegit, o boni sodales,

Vt nec falsa aliqua eruditionis
 Nostrae opinio, nec mei tuendi
 Cura nominis ulla nos moretur.
 Figatis potius uel hinc, uel illuc,
 Tellulisque, obelisque uirgulisque,
 Cultu splendidius ne decentiore
 Testitur titulo tenus parentem.
 Id uero mala turba zoilorum,
 Damnavit, fateor, nihilque dicit
 Hic, praeter titulum, mecum uideri;
 Sed clamet licet, usque, et usque et usque,
 Sit totus uolo uester hic libellus,
 Quum uester quoque sit Poeta totus.

IN PHILENEM.

Parnassus ille deus minutulusque,
 Cum uates tribuunt et arcum et alas,
 Nuper Gallia permedebat arua,
 Illam quam subito aspicit Philenam,
 Illam tam tetricam et malam Philenam,
 Quae nostras toties precatrices
 Contempnit, rigido superba uultu,
 Quae Cupidinus et faces, et arcum,
 Spreuit haec tenus, et sibi negoti
 Cum Cupidine nil fore afferebat.
 A que perfidiae sua inuocabat:
 Testem Castora fratre cum gemello.
 Sed postquam ille deus Cupido parvus,
 E' graui pharetra unucam sagittam
 Deprompsit, subito suam Philene
 Mutauit tetricam seueritatem.
 O potens Amor, o leuis Philene!

fil.

82 EPIGRAMMATA.

IN POARDVM.

I llam Dorida, bellum illud ac amabile
 S cortillum, et totius lupanaris decus,
 I llam Dorida Poardus ille desperit,
 S enex, uetus, edentulus, calvus, putris.
 H inc urbus omnis iust angulos miser,
 V no Poardus nec potest stare in loco.
 R em scilicet curat Poardus publicam.

AD CANDIDAM.

E s quoties uicina mibi, tunc æstuo totus,
 Vt cum sulphureis ignibus AEtna fremit.
 A te discessi quoties, tunc frigeo totus,
 Vt quem Caucaeus sub nube anhelat apex.
 E rgò fas alium te, Candida, dicere solem,
 Vt pote quæ facias æstum, hyememque mibi.

DE EADEM.

N uper Candidulam meam salutans,
 S alue, inquam, mea mens, mei et lepores
 C orculumque meum. Illa tunc disertam,
 Q uum seje cuperet mibi probare,
 S alue, inquit, mea mentula. ò disertam
 E t docto bene fœminam cerebro!
 N am si dicere corculum solemus,
 C ur non dicere mentulam licet?

DE EADEM.

D icite cur arcum, uates, tribuistis Amori,
 Exiguus non est aptus ad arma puer.
 N empe supercilij nobis sic forma notata est,
 S æpe quod hinc primus concilietur amor.
 Ergo mirari nunc desino, Candida, cur te
 D epeream, sensi tula supercilij.
 D ij facite, ut postquam læsit mil tale marentem,

EPIGRAMMATA. 83

Tandem etiam telum sentiat esse nubi.

A D C H L O R I D E M , Q V V M
falso nuntiatum esset Macutum Pomponium
in Alpibus occubuisse.

A mabo Chloris, ô Chlorus Macuto
S ic dilecta meo, uelut Catillo
Q uondam Lesbia, sic Macuto amata,
N asoni ueluti fuit Corinna,
S i demas anum parum pudicum.
A mabo Chloris, ô Chloris Macuti
M agne deliciae, attamen pudicæ.
I ubi ad te ueniam ipse lachrymatum,
A dferam tibi quicquid undiquaque
L atet tristitiae atque tædiorum,
M ærorisque molestiæque, curæ,
AE gritudinis, infaciatarum,
N am nostr perire Macutus ille,
A matus pariter nubi, tibique.
F leatur pariter mihi, tibique.
F leamus Chloris, ô Chloris fleamus,
T am dure grauitæque, ut et nepotum
A udire has lachrymas queant nepotes:
T am largimque oculis pluamus imbreui
V t communibus obruiamus undis
Alpes, Italiamque ter sclestam,
Q uæ meum nubi sustulit Macutum,
E t tuum tibi sustulit Macutum.

A D F I B V L A M C A N D I D A E.

Quæso fibulula illa, fibula illa
Quæ pectus domine meæ coërcet,
Quæ sinum niueum, medisque flamas,

f.ij.

I llos quæ globulos duos rubentes,
 I ntra cæcinaubes manere claustra,
 Q uæso fibula, ne mihi misello,
 I sis ne miseris meis ocellis
 T hefaurum hunc niueum inuidere pergas.
 N am quid commeruisse, quid patrassæ
 P ectus hoc niueum, finis que candens,
 D ignum carcere, uinculisque possit?
 N on cernis, rogo, non uides, ut illæ
 M ammæ, isti globuli duo laborene
 L uctantes auide, suòque pulsū
 T estentur fibi non placere claustræ?
 N on times, rogo, fibula, ista ne nix
 L iquatur, nimio calore cocta?
 P ergis, fibula? pergis innocentes
 I ntrâ uimula continere mammas?
 M eas diuitias, opes, talenta,
 N on uis reddere, fibula? at iubebit
 H oc tandem Venus ipsa: quippe et illam
 A uia es, pessima, uulnerare nuper,
 Q uum Martem cuperet suämiari.
 H æc illa est Cytherea, quæ iubebit
 T hefaurum hunc oculis meis patere,
 T hefaurum hunc manibus meis patere,
 Q uem nunc inuidia premente, oelas,
 T unc tu, fibulula illa, fibula illa,
 Q uæ pectus Dominae meæ tegebas,
 Ipsa sordida sordibus tegeras.

A D C A N D I D A M.

E rgò definitis micare ocelli?
 E rgò definitis tumere mammas?

Ista quis uetus rubore labra?
 Quis istas uetus genas rubet?
 Vbi ille faculae duae micantes?
 Ille ubi tumor est papillularum?
 Vbi purpura que genis sedebat?
 Illa ubi rosa que labris nitebat?
 Febris pessima, sanguisque febris
 Tibi haec, candida, sustulit, mibi que:
 Sic, ut candida que prius fuisti,
 Ture pallida debebas vocari.
 At nos o Medici quibus tuendos
 Nos dat Iuppiter, otiosus ut sit,
 Ferre pharmaci, quoerunt undique
 Mos est transuere ultimus ab oris:
 Ferre pixidas omnium univerfas,
 Ferre emplastica, ferre potiones,
 Clysteresque, bolosque, cum trochiscis,
 Buxyrumque oleumque, mella, fungos,
 Gummam, lac, adipesque, cassiamque:
 Nec desit crocus, et fragram anomum:
 Ad sint thura, roseaque cinnamomumque,
 Adsit denique quicquid aut colorem
 Amissum dabit, aut dabit cruentem.
 Quid si queritis istius laboris
 Vobis praemia que futura dicam:
 Primum haec gloria, lausque magna uobis
 Erit, pharmaca dum admouetis uni,
 Conservasse duos, medendo et uni
 Vitam restituisse sic duobus.
 Mille praeterea dabo phalcos,
 Dabo mille elegosque iambicosque:
f.ii.

86 EPIGRAMMATA.

Ve uos qui miseris duos amantes,
 Mortis eripustis è barathro,
 V iuatis pariter labore amantum.
 R ubris basia Candidæ à labellis,
 G ens basia Candidæ à rubellis
 Ferent singula singuli, ut ruboris
 A re uestra operaque restituti,
 Ipsi commoda prima sentiatis.
 V os primi turnus manus papillis
 A dmonibitis, huius ut tumoris
 A rte uestra, operaque restituti,
 I psi commoda prima sentiatis.
 Q uod si forè oculis frui uelitis,
 P er nuto id quoque. Sed cauete, quæso,
 N e uos flammæa lumina ista fallant:
 N anque in his habitant Venüsque, Amôrque,
 E t tela hinc iacunt Venüsque, Amôrque:
 N ónne præma digna, digna merces?
 E rgo, C andida, nunc relinque luctus,
 Et missas fac lachrymationes:
 N anque hæc omnia quæ perisse credis,
 C erit non periere, sed peregrè
 P rofecta, incipient brevi reuerti.
 C erit restitui cito uidebis,
 L abellis, oculis, genis, papillis,
 R osas, lurnina, purpuram, tumorem.

IN LIGURINVM.

AE diligis ille Ligurine, qui tus
 Repertus à te nudus est cum coniuge,
 N il hercle fecit præter officium suum,
 Q ui euincere à te rem uoluerit publicam.

A D P E D E M C A N D I D A E.

O pes, quem geminae premunt columnæ,
 Illæ inquam geminae premunt columnæ,
 Quarum ex arbitrio quiescit illa,
 Quarum ex arbitrio mouetur illa,
 Illa Candida, cuius intra ocellos
 Illa Candida, cuius in papillis
 Omnes deliciæ latent Beæti.
 O pes candide Candidæ, ô tenelle!
 Mi pes, dic mihi tenelle mi pes,
 Qui meam mihi Candidam adferbas,
 Cur meam mihi Candidam abstulisti?
 At saltem decuit profetionem
 Nuntiare mihi, ut uel experirer
 An possem precibus fugam morari,
 Vt tibi comes esset hic meus pes.
 O fur pessime, quid tibi imprecabor?
 An nodo sa tibi ut podagra cunctos
 Vt exer artulos? an ut molestus
 Sic scrupus premat, ut libido nunquam
 Illa te capiat profetionis?
 At dolere nequis, scelente, solus,
 Nullos ergo tibi imprecor dolores.
 Non peto quadruplum, sicut teneri
 Vt fur, hac merito actione possis)
 Hoc unum peto, quod mihi abstulisti.
 Redde me mihi, quæso, reddere mi pes.
 Mi pes redde mihi meos amores.
 Eman mille tibi, hercle, margaritas,
 Maragdos totidem, ut superbus iſtus
 Eas diuitijs: dabo phaleuas

88 EPIGRAMMATA.

Qui te in astra ferant, ubi sublimis
Inter fidereos micabis ignes.
Si minus (nec enim genus relictum
Vindictæ est aliud) tibi nec unum
Pedem, o pes, dederint meæ Camœne.

A D Q V A N D A M.

Qualis pruna sinus coniungit sepe gemella,
Qualis Apellea linea ducta manu,
Tale tibi quiddam lœvem discriminat aluum,
Tale tibi quiddam iungit utrumque femur.
Immo, fallor ego: nam nulla hic linea proorsus,
Inque utero pars est nulla pudenda tuo.
Aurea quanam igitur descendunt parte fluentes
Langidulus quanam parœ quæscit amans?
Hæro, si qua tamen tibi rimula, rimula siqua est,
Rimula dispeream ni monogramma tua est.

I N G E L L I A M.

Mæchos dicere quos solemus, illas
Manult Gellia filios vocare:
Nec id iudicio meo imperite:
Nam si dicere filios fuerunt
Matres, quos aliquot tulere menses,
Quos decem minimum tulit per annos,
Quidni Gellia filios vocabit?

A D C A N D I D A M.

Quum nos Candida mutuis fauillis,
Communi que uelut calore cocti,
Vitam una per agimus innocentem,
Vit cum turiure, turturilla casta.
Qui sit innocuos ut hos amores
Tot dol! exagirent calumniarum?
Hæc est scilicet omnibus statuta

L ex mortalibus, ut perenne nul sit
 Q uod gratum: et iucibus suis recurrant
 V oluptasque, dolorque, pax, et ira.
 E ergo haec, Candida, fortiter feramus,
 N os, inquam, quibus haec statuta lex est.
 I lle autem Deus, ille qui fauillas
 N ostro in pectore primus excitauit,
 Nec perire potest, nec hos fouere
 V llo tempore definet calores.
 P remetur, scio, flamma nostra, quid tum?
 T anto feruider futurus ignis.

I N A V L A M.

Q uid sœnum damnare sœuem magnæque Diane
 Numina, tot precibus sollicitare iunata?
 S cilicet incusas sterilis commercia lesti,
 E t tu nudi uelles cernere uentris onus.
 Erras si sterilem: te credis, quippe tulisse
 V t pueros nequeas, at potes, Aula, uiros.

A D C A N D I D A M

ex idero conualeſcātem.

V idit te nuper Venus, ô mea Candida, uidit,
 I nudisque tibi mox inimica Venus.
 E t se questa Deam mortali à corpore uinci,
 B inas misceret que tamen una deas,
 C rudelit tandem nati crudelia poscit
 T elia, negat matri tela rogatus Amor?
 A rma parat, cornu stridens uolat acta sagitta,
 N ec tamen haec iussum missa cucurrit iter.
 N am simul ac frontis diuinum appexit honorem,
 C uspis, in obliquum cœpit abire latus.
 E ergo fernata es, sed non tamen unica, quippe

90 E P I G R A M M A T A.

E st iaculatori sic quoque parta salus:
Quem simulac multu spectasse lesa mindaci,
A ut nimis, aut effer acriter ultra fatis.

A D G I L L I V M.

H oc te nomine prædictas beatum
G illi, quo d facili fruare amata,
E t benigna adeo, ut rogata nondum,
M ox supina cadat, pede s que tollat:
S ed erras nimium miselle Gilli:
N am quæ nil penitus negare nescit,
O pus, non homines, amat puellæ:
E t quæcunque nimis audie libenter,
S urgeat ista nimis quoque illibenter.

A D C A N D I D A M.

F ormosas wideam quum, Candida, sepe puellas,
S æpe mea est, fateor, sollicitata uenus.
S ed tua, uel peream, castum me reddit imago,
E t quanvis cupiam, Candida, nolo tamen.

A D E A N D E M.

Q uum te nunc dicit populoſa Lutetia ciuem,
I nter me numeros Hedua terra tuos.
Q uum nos tam longum disiunxerit interuallum
(O Martis semper damna timenda feri!)
Q uæris an absentem te, Candida, sepe requiram:
N on ego te quæro, Candida, sed video.
I pse licet terris inuoluat Iuppiter astra,
A bſit ut unquam abſit, Candida, quisquis amat.

A D E A N D E M.

A ttinitos inter populos quum Cæsar is effet
A bſentis præsens nuper ubique metus,
S aturnique sequens propius uestigia Mauers,

*Iras in toto promeret orbe suas:
Concordes soli, mea Candida, uiximus ambo,
Nec fuit hic ulla lite dirempsus amor.
Fallor, an idcirco Martis tibi scena pepercit
Ira, quod es Marti, Candida, usq; Venus?*

ADEANDEM.

*Esse quid hoc dicam, quoties sum, Candida, tecum,
Cur faueat pigro nullus Apollo mihi?
Discessi quoties, caleam tunc pectore toto,
Et numeris currant singula uerba suis,
Nimirum totos exposcis, Phoebe, poetas:
sed totum praesens mea flamma tenet.*

AD SEQUANAM DE
eadem Candida.

*Ecceterum nauem praeagnam confundit amica,
Et dominam, & domine, Sequana, perficit onus:
Perfer, ut incolumes ambo sua littora tangant,
Sive utero latet foemina, sive puer.
Sic & Yona tibi, & conuertat Macrona nomen,
Et uictis Ifaræ sic dominere uadis.
Fallor, an in dominam uideo securè procellas?
O res plena malæ suspitionis amor!*

MERGAS, si libeat, nostras, o Sequana, flamas,

Mersa tamen medijs flamma resurget aquis.

ADEANDEM CANDIDAM.

*Ex quo disiuncti, mea Candida, uiximus ambo,
Nec tua luminibus sidera usq; meis,
Hora diem, mensimque dies, annimque moratus
Mensis, iam canos penè dedere mibi.
At simulac nobis iterum reddemur uterque,
Téque mea potiar, méque fruere tuo:*

Hora die, Lundique dies numerabitur una,

Quique alijs annus, uix mihi mensis erit.

Sic tempus præcepta mibi mea tempora reddat,

Hæc eadem ut reddam, Candida chara, tibi.

I N A N D R E A M T I R A Q V E L-

lum, Senatorem Parhisium, alterum nostri se-
culi Varronem.

Est tibi natorum quæ computat agmina coniux,

Est tibi quæ natos Bibliotheca parit.

Fortunate senex! te nulla obliuio mortis,

Tenunquam totum tollet anara dies.

Nanque alia ex illis mox est uentura propago,

Ex his est pridem gloria nata tibi.

Vt uero pereant illi, illorumque nepotes,

Hæc tamen incolumis cum patre neptis erit.

I N S P V R I N N A M.

Tollendæ cupidus Spurinna prolis,

Altæ dum superat iugum Pyrenes,

Divo porrigit ut preces Iacobo,

Inde Alpes quoque preterit niuofas

Petri ut limena uisat atque Pauli:

Et mox Hadriacum in finam reflexus

Diuæ offert sua uota Lauretanæ:

Inde per mediæ maris pericla

Sacram perueniens ad usque Idumen,

Sacratum Domini petit sepulchrum.

Ne contentus adhuc latrocinantum

Arrenas Arabum fiticulosas

Gibba permeat insidens camelii,

Sublimem properans ad usque Sindæ,

Et diuæ ingæ sacra Cacharinæ.

Quid proficerit hoc labore queris?

Tres natos reperit domum reversus.

CALLARTIO IVRISCONS.

En senos tibi mitto pippiones,

Ruris munera rusticana nostri:

Nostris non penitus tamen sed olim

Futuri, nisi forte me fellicie

Patronus mea iura qui tuerit,

Iura tanta quidem, ut nec his ferendis

Terga sufficiant onusta muli:

Hos ergo tibi mitto pippiones,

O biestorque simul deos deisque,

Vt sensi tibi messibus peractis

Fas sit ex lepida tua puella,

Tot natos numerare uagientes,

Quot foetus tibi mitto pippientes.

IN BASIVM CANDIDAE.

Vos teneri rores calathos quibus aurea gaudee

Venus rosarum aspergere,

Te canis inclusi liquor, qui dulcia condis,

Mensis secundis fercula.

Et nos delicie patrum, coelesta mella,

Testis apum solertia.

Vos ego, uel uobis quicquam si dulciss usquam est,

Et suxi, et hausi, et imbibii,

Hesitans felix nuper quem nocte putarem

Me basiare Candidam.

Vos etenim pariter spretis canis que, rosisque,

Et aluearium fauis,

Intra uerna mea constat sedisse labella

Tenellulae puellule.

H ei mibi quis nobis hos somnos interrupit?

Q uis gaudij tam um abstulit?

A h Venus, hæc postquam prohibes me carpere uera,
At somniare me finas.

T H E O D O R V S B E Z A D E S V A
in Candidam & Audebertum benevolentia.

A best Candida, Beza quid moraris?

A udebertus abest, quid hic moraris?

T enent Parisij tuos amores,

H abent Aurelij tuos lepores,

E t tu Vexelijs manere pergis,

P rocul Candidulaque, amoribusque;

E t leporibus, Audebertulo que?

I mmò Vexelijs procul ualete,

E t uale pater, & uale fratres,

N anque Vexelijs carere possum,

E t carere parente, & hu, & illis,

A t non Candidula, Audebertulo que.

S ed utrum rogo præferam duorum?

V trum iniurere me decet priorem?

A n quenquam tibi, Candida, anteponam?

A n quenquam anteferam tibi, Audebertus?

Q uid si me in genuis, scem ipse partes,

H arum ut altera Candidam reuusat,

C urrat altera uersus Audebertum?

A t est Candida sic anara, noui,

V t totum cupiat tenere Bezam,

S ic Beza est cupidus sui Audebertus,

B eza ut gestuat integrum potiri:

A mplexor quoque sic ex hunc ex illam,

V et totus cupiam uidere utrumque,
Integrisque frui integer duobus.
Præferre attamen alterum necesse est,
O' duram nimium necessitatem!
Sed postquam tamen alterum necesse est,
Prioris tibi defero, Audeberite:
Quod si Candida forte conqueratur,
Quid tum basiolo tacabit imo.

PONTICVS CORNE-

lio de uxore non ducenda.

Quum uelis uxorem, Cornelii, ducere: quæro
Coniugum placeat qua ratione tibi.
S ciliat ut deinceps uiuas felicior: atqui
Fallor ego, aut non hac lege beatus eris.
Vxor enim aut deformis erit, (tunc obsecro, talis
Si tibi sit coniunx iuncta, beatus eris?)
A ut forma mediocris erit, modus iste, fatemur,
Optimus, at subito deperit iste modus.
A ut formosa, ideoque urbis obnoxia nullus,
Et de qua nequeas dicere tota mea est.
Vt sit casta tamen (nemo si forte rogarit)
Mille feret natos, tadi a mille feret.
A ut sterilis tecum tardos sic exige annos,
Nullus ut è multis sit sine lice dies.
His addas caput indomitum, membraque tenacem,
Cæceraque à multis quaæ didicisse potes.
Desine sic igitur uistam sperare beatam,
Sit potius cœlebs & sine lite thoros.
Hic etenim si qua est felicis semita uite,
Fœmineas iuxta non latet illa nates.

CORNELIUS PONTICO
de uxore duænda.

Vxorem cupiam quam ducere, Pontice, quæ eris
Coniugium placet qua ratione mihi.
Desformem nolo, formosam exopto: placebit,
Si nequeo pulchram, quæ mediocris erit.
Formosam, dices, alij mox mille rogabunt,
At nulli, quanvis scipe rogata, dabit.
Forma perit subito mediocris: id ille queratur
Qui præter formam nil muliebre probat.
Si dederit natos, natos spectare iuuabit,
Si sterilis, quid tam? sarcina nostra leuis.
Cætera quæ narras certè sunt magna, faciemur,
Est animus que tenax, indomitusque caput.
Sed sua sunt cunctis connata incommoda rebus,
Ipso etiam damnis commoda plena uides.
Et me miraris uitam sperare beatam,
Si mihi sit deinceps fœmina facta comes?
Semita uirtutis stricta est, si uera loquuntur.

Hæc quoque quam quero, Pontice, stricta uia est.
DE PHILLIDE ET DAMONE.

Bis senas hyemes accensus Phillide Danton,
Pertuleratque facies, pertuleratque gelu.
Quam tamen ut uidet crudeli funere raptam,
Atonitus fertur conticuisse diu:
Et tandem lingua singultibus interrupta,
Dixisse hæc multis paucula cum lachrymis:
Felix Damon eras, hac si tibi fita dedissene,
Viuere uel uia, uel moriente mori.
Dixit, semianimisque cadens perfecit ut ambo
Corpora sint uno penè cremata rogo.

INITALIA.

Cur Italas urbes Phœbus torrentior urat,
*S*i quæras fieri qua ratione putem;
Nec uicina magis qua Phœbi semita dicam:
*D*icere nec mendax qua solet Astrologus.
Verum aliud dicam: quod si uis teste probari,
*H*oc tibi uel genuo teste probare licet.
Nulla magis tellus pulchris fœcunda puellis,
*I*talia, nulla est terra beata magis.
Hi sunt nimirum quos Phœbus dum uidet ignes,
*C*redibile est ignes multiplicare suos.

DECOMACANDIDÆ,
ad Zephyrum.

Aura nec nimio æstuans calore,
*A*ura nec nimio rigore frigens,
*S*ed uerno comes ire sueta Phœbo.
Aura frigidula, aura mollicella,
*Q*uæ sic lacteolæ meæ puellæ
Crines aureolosque crispulosque
*A*udax exagitâsque, uentilâsque,
*E*cquid, obfæcro, dum per uniuersum
Lacta perstrepis et hagaris orbem,
*C*ernis candidulâ meâ puellâ
Tenellum mage delicatulîmque
*S*ed, quæso, mihi dic et istud Aura,
Dum tu sic temerè hanc comam pererrâs,
*C*incinnique agis hinc et inde nodos,
*N*on times, rogo, ne uel him: uel illuc
*V*eloci nusquam impliaris alâ?
*N*am qui tam tenues tibi capilli,
*Q*uæ molles adeò comæ uidentur,

g.i.

98 EPIGRAMMATA.

Non sunt, credo mihi, omnia aut capilli,
Sunt plæge potius quibus scelus
Irretit miserios Cupido amantes,
Vt tela tenui sagax Arachne
Incautas facit oripare muscas.
Sic me, sic miserum Cupido cepit,
Sic tu ni caueas peribis, Aura:
Sic quam juanner, ô dū, peribis!

IN QVENDAM, AD

Posthumum.

Cincinnatus ille, cui undulati
Propexi que humeros granant capilli,
Qui terfa cute, blæfulaque uoce,
Qui pœtis oculis, graduque molli,
Et pictis simulat labris puellam,
Hec, Postume, nuptias parabat,
Quum nequissimus omnisum faardos,
Urbanus tanen et facetus hercle,
Vtra sponsus erat, rogare cœpit.

COMPARATIO AMAN-

tis cum uenatore.

Dum leporem uaper nemoro, a per avia sector,
Antique in mentem mudi rediere facies.
Nec murum, studio quum delectentur eodem,
Cum Di^mynna placet, cui Cytherea placet.
Illi enim leporem secta ur, et iste leporem:
Res fugitua lepus, res fugitua lepos.
Venator casses, et casses tendit amator,
Quos saepem assuum tendit uterque tamen.
Ex aequo pluuias et uentos spernit uterque,
Dannoſos nutrit stultus uterque canes.

E P I G R A M M A T A. 99

A ttamen hoc distant quod quum fera sternitur, alter
P ræmia solliciti iusta laboris habet.

T un demum uero infelix superatur amator,
Q uum simul uictæ præda supima iacet.

I N N V P T I A S I A N I G A R-
neri, et Margaretae Vranice.

R edde tu mihi Margareta, redde,
R edde, inquam, mihi, tu puella, Janum,

I anum quem uiolenta surpulsi.

A t istis malè sit genis rubellis,

E t istis quoque blandulis ocellis,

E t uobis quoque uesculae papillæ,

E t uobis quoque crissuli capilli,

M cum qua mihi annulum abstulisti.

M argaretula teneat tene deinceps

I anus delicias suas uocabit,

E t hunc delicias tuas uocabis?

T otus ergo tibi, puella, Janus

D eminps et uigilabit et quiescat?

E t si quando fores adibo Iani,

N on confessim aderit uelut solebat,

S ed prodibit anus sclesta tandem,

H erum qua procul hinc abesse iuret,

I nus quum fucat suos amores?

A t Janum mirea furi requireret

F rustra tota cohors amicorum:

Q uum Janus tamen aut labella bella

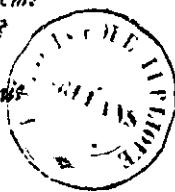
M iretur simul et suauetur,

A ut tractet, lepidæ salax puellæ

A udaci teretes manu papillas,

E t quantum quoque distet haec ab illis

F orsan discere curiosus optet.
 At lani interea ad fores sedebit,
 Frustra tota cohors amicorum,
 Quum fruare tuo, puella, lano.
 Et, tanquam iocu' hic sit insuavis
 L uctus simul, et suauieris,
 M eris simul atque blandiaris:
 Donec, deposito furore tandem,
 I anum fuxeris, ô puella nequam,
 A udacemque tamen tuum esse lanium
 V oce deficiente conqueraris.
 At saltem improba Marguareta, foedus
 H ac tecum liceat ferire lege,
 I anum fas tibi sit, puella, toto
 P ossidere die: frui in tenebris
 M ibi saltem liceat, puella, lano.
 Fallor, an tibi plus placet tenebrae?
 Immò uis pariter diem atque noctem?
 E t dat ille tibi diem atque noctem?
 Nocte sit tuus ergo, si que luce,
 D um, lani unius in locum, quotannis
 D es nobis alios, puella, lanos.

L V T E T I AE,

ROBERTO STEPHANO RE-
 GIO TYPOGRAPHO, ET SI-
 BI CONRADVS BADIUS EX-
 CV DEBAT, IDIBVS IVLII.

M. D. XLVIII.

